

Rikun soundikoulu

Sähköbasson tyylinmukaisiin soundeihin keskittyvä opetusmateriaali

Riku Haapala

Opinnäytetyö
Helmikuu 2020
Kulttuuriala
Musiikkipedagogi (AMK)

Tekijä(t) Haapala, Riku	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Helmikuu 2020
	Sivumäärä 50	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Rikun soundikoulu , Sähköbasson tyylinmukaisiin soundeihin keskittyvä opetusmateriaali.		
Tutkinto-ohjelma Musiikin tutkinto-ohjelma		
Työn ohjaaja(t) Leena Pantsu, Heikki Laine		
Toimeksiantaja(t)		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tutkimuksellisen kehittämistyön tavoitteena oli kehittää sähköbasson opetusta luomalla uusi opetusmateriaali, joka keskittyy erilaisten tyyllilajille tyypillisten sähköbasson soundien muodostamiseen. Tavoitteena oli antaa soittajalle käytännöllisiä ohjeita soundien muodostamiseen tiiviissä ja käytännöllisessä muodossa.</p> <p>Soundi on tärkeä osa sähköbasson soiton hallintaa. Vahvistimen ja sähköbasson säätimien käytön ymmärtäminen ja erilaisten soittotekniikoiden osaaminen edesauttaa huomattavasti eri tyyllilajien omaksumista sähköbassolla.</p> <p>Kohderyhmäksi valittiin sähköbasson soittoa harrastavat ja sitä opettavat henkilöt. Videomateriaalin kuvaukset toteutettiin kuvaajan kanssa Jyväskylän ammattikorkeakoulun musiikkikampuksen studiolla. Kuvaukset aloitettiin syksyllä 2018 ja ne saatiin valmiiksi keuhälä 2019. Videomateriaalia editoitiin yhteistyössä kuvaajan kanssa syksyllä 2019 ja se julkaistiin tammikuussa 2020 julkiseksi Riku Haapalan YouTube-kanavalla nimellä Rikun soundikoulu. Opetusmateriaalista muodostui viisi osainen sarja, jossa Introvideon lisäksi neljässä jaksossa, käsitellään eri tyyllilajeja sähköbasson soundin muodostamisen näkökulmasta. Tyyllilajit, jotka valittiin videoiden aiheiksi, olivat: Reggae, Soul, Rock ja Slap.</p> <p>Panostamalla sisällön laatuun, rakenteeseen ja suunniteltuun määrään, sekä kuvausten ammattimaiseen suunnitteluun ja toteutukseen, saatiin opetusvideoista tiiviitä ja informatiivisia kokonaisuuksia. Videot saivat hyvää palautetta ja aihe koettiin tärkeäksi. Materiaalia voidaan käyttää soitonopetuksen tukena tai kuka vaan yksittäinen henkilö voi oppia videoiden kautta uutta tietoa erilaisten soundien muodostamisesta sähköbassolla.</p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yyzpuw2</p>		
Avainsanat (asiasanat) Sähköbasson soundi, opetusvideo, sähköbasso, soitonopetus		
<p>Muut tiedot Salassa pidettävät liitteet tulee merkitä. Merkinnästä tulee käydä ilmi, mitkä liitteet ovat salassa pidettäviä, mihin salassapito perustuu ja mikä salassapitoaika on. Esimerkiksi: Liitteet 1,4 ja 7 ovat salassa pidettäviä, jotka on poistettu julkisesta työstä. Salassapidon peruste Julkisuuslain 621/1999 24§, kohta 17, yrityksen liike- tai ammattisalaisuus. Salassapitoaika viisi (5) vuotta, salassapito päättyy 18.5.2022.</p>		

Author(s) Haapala Riku	Type of publication Bachelor's thesis	Date February 2020 Language of publication: Finnish
	Number of pages 50	Permission for web publication: x
Title of publication Riku's Sound school , A teaching material focusing on style-specific electric bass sounds		
Degree programme Degree Programme in Music		
Supervisor(s) Pantsu Leena, Laine Heikki		
Assigned by		
<p>Abstract</p> <p>The objective of the research-based development study was to develop the teaching of electric bass by creating a new teaching material that focused on reconstructing different style-specific electric bass sounds. The objective was to give the player practical guidelines for reconstructing sounds in a compact and practical form.</p> <p>Sound is an important part of mastering the electric bass. Understanding the usage of the knobs of the amplifier and the electric bass, and the ability to use different techniques of playing support the adoption of different styles with the electric bass considerably.</p> <p>The target group was chosen to include individuals who practice and teach the electric bass. The shoot for the video material was carried out with a cameraman in the studio of the Music Campus of JAMK University of Applied Sciences. The shooting began in the autumn of 2018, and it was finished in the spring of 2019. The video material was edited in cooperation with the cameraman in the autumn of 2019, and it was publicly released in January 2020 on Riku Haapala's YouTube-channel under the name of Rikun soundikoulu. The teaching material formed a five-part series in which, in addition to the introduction video, four episodes discuss different styles from the point of view of constructing the sound on the electric bass. The styles selected as topics for the videos were: Reggae, Soul, Rock and Slap.</p> <p>Investing in the quality, structure and planned amount of the content and in the professional planning and execution of the shoot enabled the teaching videos to be compact and informative. The videos received good feedback, and the subject was considered important. The material can be used as an aid to instrument teaching. Alternatively, any individual can learn new information about constructing sounds with the electric bass.</p> <p>https://www.youtube.com/playlist?list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5yIb5yyzpuw2</p>		
Keywords/tags (subjects) electric bass sound, educational video, electric bass, music instrument teaching		
Miscellaneous Confidential information must be marked clearly stating which appendixes are confidential and what the confidentiality is based on and how long the period of secrecy is. For example: Appendixes 1, 4 and 7 are confidential which have been removed from the public thesis. Grounds for secrecy: Act on the Openness of Government Activities 621/1999, Section 24, 17: business or professional secret. Period of secrecy is five years and it ends 18.5.2022.		

Sisältö

1	Ideasta oppimateriaaliksi.....	3
2	Sähköbasson soundi	4
2.1	Hieman historiaa	4
2.2	Mitkä tekijät vaikuttavat soundiin?.....	5
2.3	Erilaiset sähköbassot	6
2.4	Vahvistimet.....	8
3	”Oikean” soundin etsintää	9
4	Opetusvideot ja pedagogiikka.....	10
4.1	Oppimistyyliit	11
4.2	YouTube oppimisympäristönä.....	12
4.3	Opetusvideoiden hyvät ja huonot puolet	13
5	Rikun soundikoulu	14
5.1	Opetusmateriaalin soundien luominen.....	15
5.2	Tyylilajit.....	17
5.2.1	Reggae	17
5.2.2	Soul	18
5.2.3	Rock	20
5.2.4	Slap	22
5.3	Videomateriaalin suunnittelu.....	23
5.4	Kuvaukset	24
6	Kyselyt koskien opetusvideoita.....	25
6.1	Vastausten analysointi	26

7	Pohdinta.....	27
	Lähteet	30
	Liitteet	33

1 Ideasta oppimateriaaliksi

Oikean kuuloisien soundien löytäminen on ollut itselleni tärkeää. Nuorena minulla oli tiettyjä basistiesikuvia, jotka innostivat minua valitsemaan sähköbasson instrumentiksi. Yritin kopioida esikuvieni tyyliä soittaa kaikin tavoin, mutta jostain syystä en saanut sähköbassoani kuulostamaan samanlaiselta. Ajan kanssa olen ymmärtänyt, mistä palasista heidän sähköbasson soundinsa muodostuu. Prosessi kuitenkin kesti kauan, enkä mielestäni ole saanut aiheesta tarpeeksi opetusta. Tämän kautta sain idean tehdä opetusmateriaalin, joka antaa valmiita neuvoja tyylimukaisien sähköbasson soundien etsintään.

Soundilla tarkoitan sähköbasson sointiin liittyvää äänenväriä. Tämän äänenväriin muodostumiseen vaikuttaa moni tekijä, kuten soittotekniikka, vahvistimen/sähköbasson taajuussäätimien asento, sähköbasson kielet, erilaiset efektit, sähköbassot ja vahvistimet. Opinnäytetyöni on suunnattu instrumentti- ja yhtyeohjaajille ja sähköbasson soittoa harrastaville henkilöille. Tälle kohderyhmälle sana soundi on helpon ymmärrettävä sana kuvaamaan sointiin liittyvää äänenväriä.

Tutkimuksellisen kehittämistyön tavoitteena on kehittää sähköbasson opetusta luomalla uusi opetusmateriaali, joka keskittyy erilaisten tyyliä tyyppillisten sähköbasson soundien muodostamiseen. Tämä videomuotoinen viisiosainen sarja julkaistaan Riku Haapalan YouTube-kanavalla nimellä Rikun soundikoulu.

Haluan luoda opetusmateriaalin, jonka avulla sähköbassoa opiskeleva voi helposti ja nopeasti saada oman soiton kuulostamaan tyylinmukaiselta. Toivon myös, että opetusmateriaalini helpottaisi instrumenttiopettajaa tai yhtyeohjaajaa oppilaan/oppilaidensa sähköbasson tyylinmukaisen soundin muodostamisen ohjaamisessa. Kaikilta ei löydy kalliita vahvistimia, bassoja ja pedaaleja, ja siksi opetusmateriaalini keskittyykin kysymykseen: miten perinteisellä sähköbassolla- ja vahvistimella ja oikeanlaisilla tekniikoilla voi muodostaa tyylinmukaisia sähköbasson soundeja?

Projektin myötä haen vastauksia kysymyksiin: Mistä palasista kullekin tyyliä tyyppillisen sähköbasson soundi koostuu? Mitkä tekniset asiat vaikuttavat ulostulevaan sähköbasson signaaliin? Miten tehdä hyvä opetusvideo?

Rajaan oppimateriaalini tyylilajeihin reggae, soul, rock ja slap. Nämä tyylilajit valitsin sen perusteella, että niissä jokaisessa sähköbasson soundi on tunnistettava ja se vaikuttaa koko tyylilajin tunnistettavuuteen. Kyseiset tyylilajit ovat hyvin yleisiä tyylilaje- ja instrumentti-, ja yhtyetunneilla. Tämän takia uskon, että tekemästani opetusmateriaalista olisi näissä tyylilajeissa eniten hyötyä.

2 Sähköbasson soundi

2.1 Hieman historiaa

Leo Fender kehitti yhteistyössä George Fullertonin kanssa ensimmäisen sähköbasson 1950-luvulla. Huomattuaan iso kokoisen kontrabasson epäkäytännöllisyyden. Hän päätti ryhtyä kehittämään sähköbassoa, jota olisi helppoa kuljettaa ja sen ääni olisi helposti vahvistettavissa. Näin syntyi ensimmäinen Fender Precision sähköbasso syksyllä vuonna 1951 (Berka 2017.) Bassossa oli nauhoitettu kaula ja se muistuttaa paljon sähkökitaraa. Nauhoitetun kaulan ansiosta nuotit on helpompi soittaa vireisenä ja täsmällisenä. Tästä tulee kyseisen mallin nimi Precision. (Ruippo 1999). Leo osui heti maaliin suunnitellessaan ensimmäisen sähköbasson, sillä kyseinen malli on edelleen yksi suosituimmista sähköbassoista markkinoilla. (Berka 2017.)

Sähköbasson käyttö tuli suosituksi basistien keskuudessa 60-luvulla varsinkin populaari- ja jazzmusiikissa. Soul basistin James Jamersonin ja The Beatles yhtyeestä tutun Paul McCartneyn myötä sähköbassosta oli tullut vakavasti otettava bändisoitin 70-luvulle tultaessa (Bacon & Moorhouse 1995, 30-34.)

Erilaisten bassovirtuoosien kuten Jaco Pastorius, Stanley Clarke, Victor Wooten ja Marcus Miller ansiosta sähköbassosta on nykyään tullut myös varteen otettava solistinen instrumentti. He ovat myös tuoneet esille instrumentin erilaisia soundeja. Esimerkkinä Jaco Pastorius, joka poisti Fender Jazz bassostaan kaulanauhat, ja toi tätä kautta maailmalle tunnetuksi aivan uuden nauhattoman basson soundin. Tai Larry Graham, joka rumpujen puuttuessa keksi alkaa lyömään basson kieliä peukalolla ja ”nyppimään” niitä etusormella, saadakseen matalien taajuuksien lisäksi kaivatun perkussiivisen puolen ulos instrumentista. Näin syntyi tekniikka nimeltä slap, joka

varsinkin 80-luvulla tuli hyvin suosituksi soundiksi virtuoosien kuten Victor Wootenin ja Marcus Millerin myötä (Rautiainen 2014, 3).

2.2 Mitkä tekijät vaikuttavat soundiin?

Sähköbasson soundiin vaikuttaa mielestäni hyvin moni tekijä. Jo soittajan tyyli soittaa bassoa vaikuttaa vahvasti soundiin. Muita tekijöitä ovat: sähköbasson kielet, erilaiset sähköbassot ja niiden säädöt, vahvistimet ja niiden säätö mahdollisuudet, pedaalit ja erilaiset efektit ja soittotekniikka. Ammattibasistina on minun mielestäni tärkeää tuntea, miltä eri bassot ja vahvistimet kuulostaa, jotta jo ennen äänitystilannetta osaa valita äänitteelle sopivan basson, vahvistimen sekä efektit. Tällä taidolla säästeään kallista studioaika, kun soundia ei enää äänitysvaiheessa tarvitse juurikaan säätää. Taito kertoo myös soittajan ammattimaisesta valmistautumisesta äänityksiin. Hän on kappaleiden harjoittelun lisäksi nähnyt vaivaa etsiessään kappaleelle/kappaleille sopivan sähköbasson soundin. Parhaassa tapauksessa näistä soundi asioista on myös keskusteltu koko bändin kesken jo ennen studiota, jolloin koko bändin soundi on jo mietitty ja miksaajankin on helppo ymmärtää muusikoiden soundilinen visio. Tällöin haluttuun lopputulokseen päästään nopeasti ja halvalla, sillä studiovuokrat, äänittäjän- miksaajan palkka määräytyy yleensä projektiin käytetyn ajan mukaan.

Soundeihin tutustuminen onnistuu mielestäni parhaiten kokeilemalla. Esimerkiksi musiikkikaupassa voi käydä kokeilemassa erilaisia bassoja, vahvistimia ja efektejä. On myös hyvä ottaa selvää millä soittimilla omat suosikkiartistit soittavat. Näin ollen voi kartoittaa sitä minkälaisesta bassosoundista itse pitää ja minkälaisilla soittokamoilla sitä kannattaa lähteä tavoittelemaan. Itse olen aiheesta kiinnostuneena harrastanut myös arvausleikkiä, jossa kuuntelun perusteella yritän arvata mikä basso, minkälaiset kielet ja minkä tyyppinen vahvistin on kyseessä. Tämän jälkeen yritän ottaa selvää, löytyykö kyseisen kappaleen basistista ja äänitystavasta tietoa, ja selvitän, osuiko arvaukseni oikeaan. Leikin myötä pystyn kehittämään tietouttani siitä, mitkä soittokamat valitsen kuhunkin tyyliin. Opetusmateriaalissani rajasin soundiin liittyvät tekijät tekniikkaan, basson- ja vahvistimen säätöihin. Seuraavassa osiossa kerron lyhyesti mitkä sähköbasson ja vahvistimen tekniset seikat vaikuttavat soundiin.

2.3 Erilaiset sähköbassot

Sähköbassoissa on paljon valmistusmateriaaleihin ja valmistustapoihin liittyviä eroja. Nämä eroavaisuudet kuten: mikrofonit, puumateriaalit, pintakäsittely, passiivi- ja aktiivielektroniikka ja kielet vaikuttavat ulos tulevaan signaaliin. (Koskinen 2013.) Mielestäni näistä ehkä kuitenkin radikaaleimmin soundiin vaikuttavat mikrofonit ja elektroniikka.

Yleisimmät mikrofonit sähköbassoissa on magneettiset mikrofonit. Esimerkiksi Fenderin klassikossa, Jazz bassossa, on kaksi yksikelaista mikrofonia. Niiden toiminta perustuu niiden luomaan magneettikenttään, jossa metalliset sähköbasson kielet ovat. Kun kielet värisevät mikkien magneettikenttä värisee samalla taajuudella muodostan mikrofoniin kelaan heikon sähkösignaalin, joka kulkee instrumenttikaapelia pitkin vahvistimeen. Bassovahvistimessa signaali vahvistetaan ja muutetaan äänialloiksi, joita vahvistimen kaiutin toistaa. (Toivanen 1976.) Jazz bassossa toinen mikki on sijoitettu sähköbasson rungon alaosaan lähelle tallaa, ja toinen mikki on lähempänä kaulaa. Olen huomannut, että tallaa lähempänä oleva mikrofooni poimii paremmin keskitaajuuksia, kun taas kaulaa lähempänä oleva mikrofooni poimii paremmin pehmeitä alataajuuksia. Näin ollen jo säätämällä kumpaa jazz basson mikkiä käytät enemmän, sähköbasson soundi muuttuu. Precision bassossa nämä kaksi yksikelaista mikrofoonia on puolitettu ja sijoitettu vierekkäin keskelle basson runkoa. Mikkien asettelu keskelle luo Precision bassolle oman pehmeän soundinsa. Luultavasti tämä on yksi syy siihen että, kyseisen basson käyttö on suosittua varsinkin soul- ja rhythm and blues musiikissa.

Toisia yleisiä sähköbasson mikrofonimalleja ovat niin sanotut Humbucker-mikrofonit. Ne ovat kaksikelaisia mikrofooneja, jotka ovat kytketty sarjaan toisiinsa nähden vastavaiheeseen. Tämä tekniikka poistaa ylimääräiset häiriöäänät signaalista pitäen basson kielistä lähtevän signaalin kuitenkin vahvana. Denyerin (2005, 53) mukaan ylimääräiset signaalit esiintyvät Humbucker-mikrofonien keloissa vastakkaisiin suuntiin kulkevana, vastavaiheisina virtoina, jotka yhdistyessään kumoavat toisensa ja kohina ei pääse vahvistimeen. Yksikelaiset mikrofonit saattavat päästää häiriöääniä (surinaa) varsinkin silloin, kun bassosta päästää irti molemmilla käsillä. Humbucker-

mikrofoneilla näin ei pääse käymään, joten luultavasti tämän mainion ominaisuutensa takia niiden käyttö on yleistynyt huomattavasti.

Elektroniikaltaan sähköbassoissa on kaksi kategoriaa: passiivi- ja aktiivielektroniikka. Passiivi elektroniikka on yksinkertainen, se ei tarvitse erillistä patteria toimiakseen ja siinä taajuuksia voi vain leikata. (Berka 2017.) Usein kyseisistä bassoista löytyy vain Volume- ja Tone-säädin, sekä mikkien säätimet. Volumella säädetään basson signaalin voimakkuutta, Tonella voi leikata korkeita taajuuksia ja mikkien säätimillä voi säätää kunkin mikrofonin voimakkuutta. Klassisia elektroniikaltaan passiivisia sähköbassomalleja ovat: Fender Jazz basso ja Fender Precision basso. Passiivisen elektroniikan säätömahdollisuudet ovat heikommat kuin aktiivisen elektroniikan, mutta on todettu, että passiivinen elektroniikka korostaa paremmin basson puuosien sointia. (Koskinen 2013.)

Aktiivielektroniikalla tarkoitetaan sähköbassoja, jotka tarvitsevat pattereita toimikseen. Niissä on sisäänrakennettuna vahvistin/etuaste jonka ansiosta basson signaalia pystytään muokkaamaan enemmän kuin passiivisissa bassoissa (Denyer 2005, 196). Hyvä esimerkki aktiivisesta sähköbassosta on Music Manin StingRay sähköbasso, jonka soundi on kirkas, tasainen ja pianomainen. Kyseisestä bassosta löytyy ala-, keski- ja ylätaajuussäätimet, joilla kyseisiä taajuuksia voi joko korostaa tai leikata. Näin ollen basson lähtösoundia voidaan muokata huomattavasti enemmän kuin bassoissa, joissa on passiivielektroniikka. (Häkkinen 2011, 30).

Myös kielet vaikuttavat huomattavasti basson lähtösoundiin. Yleisimmät kielet ovat roundwound-kielet, jotka ovat useimmiten terästä johon ydinlangan ympärille on punottu yksi- tai kaksi kerrosta ohutta teräslankaa. (Koskinen 2013.) Olen huomannut, että kyseiset kielet ovat varsinkin aluksi kirkkaan ja terävän kuuloisia. Käytössä niihin kerääntyy sormista likaa ja kovan jännitteen vuoksi metalli myös väsyä käytön aikana. Nämä molemmat seikat vaikuttavat kielten soundiin vähentämällä korkeita taajuuksia. Tämän takia paljon käytetyt kielet soundaavat selkeästi tummemmilta kuin uudet. Toinen yleisesti käytetty kielimalli on flatwound-kielet, jotka on valmistettu samaan tapaan kuin roundwound-kielet, mutta ydinlangan päälle punotut kerrokset ovatkin litteää metallinauhaa. Kielet tuntuvat tämän vuoksi sormiin pehmeämmiltä ja niiden soundi on myös pehmeämpi kuin roundwound-kielten soundi. (Denyer 2005, 162–163).

Valitsin opetusvideooni Fender Squier Classic Vibe 70`s Precision Bass sähköbasson, koska se on elektroniikaltaan hyvin yksinkertainen. Siinä on Precision bassolle tyyppilliset puolitetut yksikelaiset-mikrofonit keskellä bassoa. Säätimä ei ole kuin Volume ja Tone. Nämä säätimet löytyvät lähestulkoon jokaisesta sähköbassosta.

2.4 Vahvistimet

Basso vahvistimia on nykyään paljon erilaisia ja niiden erot kuten: kaiuttimen/kaiuttimien koot, taajuuksien erilaiset säätömahdollisuudet, sisään rakennetut efektit, onko kyseessä putki- vai transistori vahvistin ja puumateriaalit vaikuttavat kaikki ulostulevaan soundiin. (Ruippo 1999.) Aihe on niin laaja, että minun piti opetusmateriaaliini supistaa vahvistimien soundiin liittyvät säätömahdollisuudet pelkkiin ekvalisaattorin eli taajuuskorjaimen (EQ) säätimiin. Valitsin tarkastuskohteiksi juuri nämä säätimet, koska ne löytyvät lähestulkoon jokaisesta bassovahvistimesta ja niiden säätäminen vaikuttaa merkittävästi soundiin. Säätimien nimet ovat: Bass, Middle ja Treble. Niiden avulla sisään tulevaa signaalia pystytään muokkaamaan korostamalla tai leikkaamalla erikorkuisia taajuusalueita. (Ruippo 1999.)

Bass säätimellä korostetaan tai leikataan alataajuuksia bassovahvistimissa yleensä noin 40-80Hz kohdalta. Riippuu vahvistimesta, mikä hertsikorkeus on valittu säädettäväksi, ja kuinka suurilla desibeli muutoksilla säädin vaikuttaa soundiin. Opetusmateriaalissani käytettävän vahvistimen Ampeg BA-210 V2 Bass-säädin säätää 40Hz taajuutta +/- 14 desibeliä. (BA-108, BA-110, BA-112, BA-115, and BA-210 Bass Guitar Combo Amplifiers Owner's Manual. 2019,12). Middle-säätimellä kontrolloidaan keskitaajuuksia samaan tapaan kuin Bass-säätimellä alataajuuksia. Huomasin vertailllessani eri valmistajien vahvistimien ominaisuuksia, että Middle-säätimen hertsi korkeus vaihtelee paljon eri valmistajien kesken. Opetusmateriaalini Ampeg vahvistimessa Middle säätää korkeita keskitaajuuksia 500Hz kohdalta +5/-11 desibeliä (mts. 12.) Välillä Middle on jaettu bassovahvistimissa kahteen osaan, koska se kattaa niin ison osan taajuusalueesta (noin 250Hz-3KHz). Vaikuttaisi siltä, että alamiddlellä kontrolloidaan taajuuksia noin 250Hz kohdalta ja ylämiddlellä kontrolloidaan taajuuksia noin 500Hz kohdalta. Treble-säätimellä kontrolloidaan ylätaajuuksia. Ampeg vahvistimessa se säätää 4KHz taajuutta +16/-15 desibeliä (mts. 12.)

3 ”Oikean” soundin etsintää

Ammattibasistina ja oppilaita opettaneena olen huomannut, että bassosoundin muodostamiseen ei ole vain yhtä ainoaa ratkaisua. Hyvä ja tyylinmukainen soundi on jokaisen oma mielipide, joka rakentuu hänellä entuudestaan olevasta kokemuksesta ja tietopohjasta. Näihin kokemuksiin ja tietopohjaan nojaten jokainen muodostaa oman mielipiteensä hyvästä soundista (Pylkkä n.d.). Siksi minusta on tärkeää antaa oppilaalle omaa tilaa tutkia ja kokeilla soundin säätämistä myös tunneilla. Artikkelissa Ilman vahvistinta ei ole ääntä – vahvistettu kitarasoundi soitonopetuksessa Raivio, Salminen ja Kosonen tuovat hyvin esille keinoja, miten käytännössä voi opettaa soundin säätämistä.

- Konkreettinen kokeilu

Kokeillaan konkreettisesti tunnilla mitä eri vahvistimen säätämistä tapahtuu. Samalla oppilaan voi antaa itsekseen kuvailla, miten hänen mielestään kukin säädin vaikutti soundiin. Näin oppilas pääsee heti itse kokeilemalla jyvälle, miten vahvistin toimii ja miten sitä voi säätää.

- Levyn päälle soittaminen

Samalla, kun oppilas oppii soittamaan kappaleen, hänen tulisi läksynä koittaa matkia levytettyä soundia mahdollisimman tarkkaan. Soittotunnilla voisimme sitten ratkoa yhdessä sekä soundiin, että soittoon liittyviä haasteita. Näin yhden läksyn kanssa kehittyisi tekniikka, korvakuuntelu ja tyylinmukaisen soundin etsintä.

- Yhteinen soundin etsiminen tunnilla

Kuunnellaan oppilaan kanssa joku kappale tunnilla ja lähdetään hakemaan saman kuuloista soundia yhdessä. Tällöin opettajan on annettava aikaa oppilaan omalle pohdinnalle ja ohjata häntä vasta sen jälkeen. (Raivio ym. 2018)

Edellä mainitut opettamisen keinot ovat minulle tuttuja. Silti lukiessani artikkelia ymmärsin, että saisin opettaa ja keskittyä kyseiseen aiheeseen enemmän omilla tunteillani. Varsinkin oppilaan omaan kokeiluun ja pohdintaan haluan panostaa jatkossa enemmän. Nämä kaikki keinot pohjautuvat selkeästi oppilaslähtöiseen pedagogiikkaan, jossa oppilaan henkilökohtaiset tavoitteet ja tietotaso huomioidaan koko ajan

opetuksessa. Oppilaan itse ratkoessa ongelmia, saadaan motivaatiota kasvatettua ja oppimista tapahtuu. (Wahlström 2008, 31). Tässä soundiin liittyvässä opetuksessa oppilaslähtöisen opetuksen tavoitteet voisivat minun mielestäni olla:

- Antaa oppilaille erilaisia keinoja, kuinka soundia säädetään
- Kannustaa oppilaita tunnistamaan omia mieltymyksiään soundiin liittyen
- Opettaa oppilaita tunnistamaan pelkällä kuulokuvalla erilaisia tyypillisimpiä soundeja

Minun opetusmateriaalini tavoitteena on opastaa eri tyylilajille tyypillisen bassosoundin etsintää. Korostan videolla, että kyseiset esimerkit eivät ole absoluuttisia totuuksia asioista, vaan minun tulkintani aiheesta, jota olen tutkinut. Olen myös täysin tietoinen siitä, ettei kaikilta löydy samaa vahvistinta tai bassoa mitä käytän opetusmateriaalissani, joten tässäkin mielessä annetut ohjeet ovat suuntaa antavia. Uskon kuitenkin, että opetusmateriaalini antaa hyviä lähtökohtia soundin etsintään, soittotekniikkaan ja vahvistimen sekä basson säätömahdollisuuksiin.

4 Opetusvideot ja pedagogiikka

Tehokas opetusvideo on hyvin jaksotettu ja rytmitetty kokonaisuus. Se on monella tapaa samanlainen kuin tekstipohjainen käsikirja, mutta muodossa, joka tarjoaa informaation nopeammin, selkeämmin ja viihdyttävämmiin. (Sartjärvi 2014, 14).

Päädyin tekemään opetusmateriaalini videon muodossa, koska se on mielestäni aiheelleni sopiva formaatti. Aiheeni on abstrakti ja sen ymmärtämiseen auttaa paljon liikkuva kuva ja ääni. Panostamalla sisällön laatuun, rakenteeseen ja suunniteltuun määrään, sekä kuvausten ammattimaiseen toteutukseen, opetusvideot tarjoavat mielestäni informaation paljon tiiviimmässä ja helpommin ymmärrettävässä paketissa kuin aiheesta kertovat opaskirjat.

Ilkka Saarijärvi kertoo hyvin insinööriyössään Toimiva opetusvideo mistä osioista hyvä opetusvideo rakentuu. Nämä osiot ovat: Esittely, opetuskohdat ja yhteenveto.

Esitellyssä käydään lyhyesti läpi mitä opetusvideolla tullaan tekemään ja miten.

Opettajan on syytä esitellä myös itsensä, jotta katsoja omaksuu videolla opettavan henkilön opettajan roolin.

Opetuskohdissa Saarijärvi korostaa jaottelua. Videon eri osuudet tulisi jaotella selkeästi eri osuuksiin ja niillä olisi hyvä olla omat otsikot. Hän esittelee työssään myös

kahta eri tapaa rakentaa videon informatiivinen osuus. Ensimmäisessä tavassa opettava asia näytetään ensin kokonaan. Tämän jälkeen se pätkitään lyhyemmiksi palasiksi, jotta yksityiskohdat voidaan opettaa selkeästi. Toisessa tavassa järjestys on päinvastainen. Ensin opetettava asia näytetään palasina, ja vasta lopuksi näytetään koko asia kerralla. Kummallekin tyylille on minun mielestäni oma paikkansa riippuen opetettavasta asiasta.

Yhteenvedossa asiat käydään mahdollisimman tiivistetysti uudelleen läpi. Tämä parantaa katsojan oppimista, kun kaikki videossa opetetut asiat kerrataan vielä nopeasti.

4.1 Oppimistyylit

Video-opetuksessa on mielestäni hyvää se, että oikein jäsennehtynä se voisi sopia opetustavaltaan monenlaisille oppijoille. Jos puhutaan vastaanottotapojen oppimistyyleistä niin oikein jäsennehtynä ja rakennettuna opetusvideot voivat tukea visuaalisen-, auditiivisen- ja jopa kinesteettisen oppijan oppimista. Todellisuudessa kukaan ei lukeudu oppijana vaan yhteen kategoriaan, vaan yhdistelmiä niistä (Harjuhahto 2016, 3). Seuraavassa kuvaus erilaisista vastaanottotapojen oppimistyyleistä ja omaa pohdintaa miten opetusvideot toimivat kullekin tyylille.

Visuaalinen oppija oppii parhaiten näkemällä. Hänelle oppimista helpottaa kuvien ja videoiden käyttö opetuksessa. Hänen on helppoa oppia asioita pelkästään lukemalla tai kuuntelemalla (mts. 3). Hänen kohdallaan opetusvideot toimivat siis varmasti hyvänä oppimistapana.

Auditiivinen oppija oppii hyvin kuuntelemalla. Hän oppii hyvin kuuntelemalla luentoja ja keskustelemalla aiheesta. Hänelle toimii hyvin looginen ja järjestelmällinen eteneminen opetuksessa ja hänen on hyvä saada keskustella aiheesta useaan otteeseen jonkun kanssa, jotta aihe kirkastuu hänen mieleensä ja hän oppii sen (mts. 3). Tällaiselle henkilölle opetusvideossa olisi hyvä olla puhuttua opetusta toiminnan lisäksi. Hänen olisi myös hyvä päästä keskustelemaan videosta jonkun kanssa.

Kinesteettinen oppija taas oppii parhaiten tekemällä ja kokeilemalla. Hänen on vaikea pysyä paikallaan ja kuunnella esimerkiksi luentoja. Hänelle jää opetustilanteista parhaiten mieleen mitä tehtiin kuin mikä oli opettava asia (mts. 3). Tällaisen henkilön

kohdalla videon tulisi olla osallistava tai hänen pitäisi päästä itse tekemään koko opetusvideo.

Hyvin rakennettu ja jäsenelty opetusvideo voi mielestäni auttaa kaikkia näitä oppimistyytlejä edustavia henkilöitä. Yleensä soitonopetusvideo sisältää soittonäytteen, puhuttua opetusta ja kannustaa oppilasta omaan kokeiluun. Eikö tällöin visuaalinen oppija kiinnostuisi jo videoformaattista, auditiivinen oppija ymmärtäisi syvemmin aihetta puhutun opetuksen perusteella ja kinesteettinen oppija oppisi aiheen kokeilemalla itse videolla opetettavaa asiaa? Periaatteessa varmasti kyllä, mutta käytännössä videon opettavuuteen vaikuttaa varmasti moni muukin tekijä, kuten: videon ikä, laatu, viihdyttävyyys ja ytimekkyys (mts.20).

4.2 YouTube oppimisympäristönä

YouTube-videopalvelu on nykyään hyvin suosittu rytmimusiikin ammattilaisten ja harrastelijoiden keskuudessa. Sinne on kätevää jakaa omia soitto- opetusvideoita ja sieltä on helppoa hakea opetusvideoita aiheeseen, joka kiinnostaa. (Ahlsved 2016, 15-16). YouTube toimii ympäristönä minun mielestäni parhaiten opetusmateriaalilleni, sillä sitä kautta kyseisiä videoita voi hyödyntää kuka-, missä- ja milloin vain. Tällöin on hyvin mahdollista, että kohderyhmäni hyötyy materiaalista. Musiikinopettajat voivat käyttää materiaaliani tunneillaan ja sähköbasson soitosta kiinnostuneet voivat katsoa videoitani silloin kun haluavat.

Video-opettamisesta ja omien videoiden kuvaamisesta on tullut uusi ammattimuoto. Tubettaminen eli omien videoiden lataaminen omaan YouTube-kanavaan on nykyään hyvin yleistä ja yhä useammille siitä on tullut jopa ammatti (Virkkula 2019.) Nykyään YouTube-opetusvideoita löytyy joka lähtöön. Kuka vaan voi ladata omia videoita palveluun, ja siksi opetettavan asian luotettavuutta on vaikea arvioida. Videoiden lataaja ei ole vastuussa sisällön paikkaansa pitävyydestä, vaan tämän arviointi jätetään katsojalle.

Tämän takia halusin omassa opetusmateriaalissani korostaa sitä, että kyseessä on suuntaa antavia ohjeita enkä väitä opetettavaa asiaa ainoaksi oikeaksi tavaksi. Kerroin myös oman taustani ja mihin lähteisiin nojaan oman tietopohjani ajatellen opetettavaa asiaa. Näytin melkein jokaisessa videossa jonkun kirjallisen lähteen, johon

tietoni pohjautuu. Tällöin aiheesta kiinnostuneet voivat syventyä aiheeseen tutustumalla kyseisiin kirjoihin. Samalla katsoja huomaa, etten väitä opetusvideolla käsiteltäviä aiheita pelkästään omaksi tiedokseni, vaan jaan videoilla jo kirjoitettua tietoa ja omia kokemuksiani.

4.3 Opetusvideoiden hyvät ja huonot puolet

Harjuhahdon mukaan video-opetus tehostaa oppimista, antaa vapauden oppilaalle opetella asia (katsoa video) milloin haluaa ja antaa mahdollisuuden oppimiseen myös oppilaille, jotka eivät fyysisesti pääse oppitunnille. Tutkimuksissaan hän toteaa myös, että opetusvideoilla valmistaudutaan tunnille, kertaillaan jo oppimaa, tarkkaillaan omaa oppimista ja selkeytetään kokonaiskuvaa opittavasta asiasta (Harjuhahto 2016, 13-14).

Hyödynnän opetusvideoita lähinnä omassa oppimisessäni. Minulle ne usein antavat hyvää inspiraatiota ja uutta kuvakulmaa soittimeeni. Harvemmin näytän kyseisiä videoita tunneilla, mutta välillä saatan ehdottaa oppilaalleni kotiläksyjen lisäksi, jonkun aiheeseen sopivan soittovideon katsomista. Minusta opetusvideoissa on hyvää ajattomuus, globaalisuus ja valinnan vapaus.

Opetusvideot mahdollistavat opetuksen globaalisti. Esimerkkinä sähköbasson verkko-opetukseen keskittyneellä palvelulla Scotts Bass Lessons oli jo vuonna 2018 yli 390 tuhatta kirjautunutta 140 eri maasta (Devine 2018.) Tämän kaltaiset palvelut mahdollistavat käyttäjilleen mielettömän määrän erilaisia kursseja, joita opettavat maailman huippubasistit. Käyttäjä voi valita täysin itse minkä tyyppisen kurssin haluaa käydä ja kenen huippubasistin opetukseen haluaa tutustua. Kurssit ovat tarkoin rakennettuja kokonaisuuksia ja ne on rakennettu tietyn vaikeustason kriteerein, aloittelijasta ammattilaiseen.

Musiikin video-opetuksessa on kuitenkin mielestäni aukkoja, joita vain läsnä oleva opettaja voi paikata. Videoita katsellessa oppilas ei pysty saamaan välitöntä palautetta joltain ulkopuoliselta henkilöltä tekniikastaan, ja äänivalinnoistaan. Tällöin pahimmassa tapauksessa tekniikassa voi tulla virheitä, mitkä johtavat myöhemmin jopa fyisiikan pettämiseen. Jos oppilas ei ole ohjatusti harjaannuttanut musiikin analyttistä kuuntelua, voi videoiden kautta opiskeleva henkilö kuulla opetetun asian väärin ja

luulla soittavansa oikein, kunnes joku ammattilainen kuulee hänen virheensä. Tämän takia opetusvideot toimivat minun mielestäni pikemminkin hyvänä lisänä soitonopeudesta. Videointia on hyvä hyödyntää tunneilla ja opetusvideoiden katselua on hyvä antaa läksyksi oppilaalle, mutta aiheita on kuitenkin hyvä käsitellä ammattilaisen kanssa, jotta oppilas ymmärtää opetusvideon opetuksen varmasti oikein.

5 Rikun soundikoulu

Tutkimuksellinen kehittämistyö

Opinnäytetyöni noudattaa tutkimuksellisen kehittämistyön periaatteita. Rantasen ja Toikon mukaan kehittäminen on konkreettista toimintaa, joka tähtää selkeästi määritellyn tavoitteen saavuttamiseen (Rantanen & Toikko 2009). Tavoitteenani on työlläni kehittää sähköbasson soundiin liittyvää suomenkielistä opetusta, tekemällä aihetta käsittelevä oppimateriaali. Aiheesta ei ole juurikaan suomenkielistä oppimateriaalia, joten näin tässä hyvän mahdollisuuden kehittää tätä alaa.

Tavoitteenani oli tehdä oppimateriaali, joka keskittyy erilaisten tyylinmukaisten sähköbasson soundien muodostamisen opettamiseen. Kehittämistyöni julkaistiin julkiseksi videoksi YouTube-kanavalleni ja täten kehittämistyöni ei ohjautunut vain yksittäisen organisaation kehittämiseen, vaan työ vaikuttaa laajemmin. Työni kohderyhmä on sähköbasson soittoa harrastavat ja sitä opettavat henkilöt. Tavoitteena on helpottaa kohderyhmän tyylinmukaisien soundien muodostusta sähköbassolla. Toivon myös, että soitonopettajat hyödyntäisivät opetusmateriaaliani opetuksessaan.

Tutkimusavusteisella kehittämistyöllä tarkoitetaan toimintaa, jossa tutkimus palvelee kehittämistä (Rantanen & Toikko 2009). Minun työni kohdalla tutkivaa osuutta tarvittiin opetusmateriaalini luotettavan sisällön luomisessa. Loin opetusmateriaalini opettavan sisällön tutkimusten, oman ammattilaisuuteni ja ohjaajani palautteen perusteella. Sähköbasson soundi on hyvin subjektiivinen aihe, sillä jokainen peilaa kuulemansa soundin omiin kokemuksiinsa ja tietopohjaansa. Uskon, että juuri tästä syystä aiheesta ei löydykään paljon oppimateriaalia.

Sartjärven mukaan ennen opetusta on tärkeää tarkistaa oma tietämyksensä opetettavasta asiasta. Samalla oppi tarkkailemaan asiaa oppijan näkökulmasta ja havaitsee

paremmin mitkä asiat tuntuvat tärkeiltä ja painottamisen arvoisilta opetuksessa (Sartjärvi 2014, 19-20). Olen itse kouluttautuneena muusikkona ja musiikkipedagogiopiskelijana ollut aina sähköbasson soundeista kiinnostunut, joten minulla oli paljon asiasta tietoa ennen työn aloittamista. Halusin kuitenkin löytää opituilleni tiedoille tieteellistä pohjaa. Samalla opin itse opetettavat asia syvemmin ja sain varmuutta tietojeni todenperäisyyteen. Siksi tutustuin aiheesta kertovaan kirjallisuuteen, videoihin ja kunkin tyyliin musiikkiin. Tähän tietopohjaan nojaten muodostin opetusmateriaalissani opetettavan informatiivisen sisällön. Paikkaansa pitävyyttä valvoi myös opinnäytetyöni ohjaaja Jyväskylän ammattikorkeakoulun sähköbasson opettajani Heikki Laine.

Linkki Rikun soundikoulu Intro videoon:

https://www.youtube.com/watch?v=m6sSA-yYTiA&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yzzpuw2&index=1

5.1 Opetusmateriaalin soundien luominen

Opetusmateriaalini keskiössä ovat tyylinmukaiset sähköbasson soundit. Aihe on minulle ammattibasistina tärkeä, sillä itselläni oikealta kuulostavan soundin löytäminen on iso osa kappaleen oppimisprosessia. Kun oikea soundi löytyy sekä säädöiltään, että tekniikaltaan, minun on huomattavasti helpompi omaksua kappale kokonaisuudessaan. Soundi vaikuttaa minulla soiton tarkkuuteen, tunnelmaan ja tyylinmukaisuuteen. Toisin sanoen tiedostan sen, että hyvällä soundilla soitan kaikin puolin paremmin. Siksi aihe on ollut koko soittourani varsin tärkeä. Minulta itseltäni löytyy erilaisia vahvistimia, sähköbassoja ja efektejä, ja olen suorastaan hurahtanut niiden kanssa säätämiseen ja sen täydellisen soundin etsimiseen. Oppimateriaalissani halusin kuitenkin luoda erilaisia soundeja perinteisin menetelmin, sillä kaikilta ei löydy kalliita vahvistimia eikä suurta määrää erilaisia efektejä. Tarkoitus olikin samalla osoittaa, että tietyillä säädöillä ja tekniikoilla sähköbasson soundia voi muuttaa hyvinkin radikaalisti ilman kalliita soittovälineitä.

Tutkimustyön eteneminen

Aloitin tutkimustyön päättämällä tyyliin. Kriteerinä tähän minulla oli se, että kyseisissä tyyliinlajeissa sähköbasson soundi on tunnistettava ja se vaikuttaa oleellisenä

osana koko tyylilajin soundiin. Tyylilajit, jotka valitsin ovat: reggae, soul, rock ja slap. Tyylilajien löydyttyä aloin etsiä kirjallista lähdemateriaalia kunkin tyylilajin sähköbasson soundiin liittyen. Aiheesta ei ole paljon kirjallista materiaalia, mutta löysin kuitenkin jokaiseen tyylilajiin myös kirjoitettua opastusta. Kirjalliset lähteet esitellään videoissani, jotta aiheesta kiinnostuneet katsojat voivat halutessaan perehtyä aiheeseen minun opetusmateriaaliani syvemmin.

Tämän jälkeen aloin kuunnella kunkin tyylilajin tyypillisintä musiikkia. Etsin kappaleita ja artisteja, jotka on tehnyt valitut tyylilajit tunnetuiksi. Aloitin prosessin kuunnellen tyylilajikohtaisesti laajaa määrää musiikkia. Tämän jälkeen supistin listaa koko ajan kappaleiden selkeästi tyylinmukaiseksi tunnistettavan sähköbasson soundin perusteella. Lopulta jokaiseen tyylilajiin valikoitui tietty/tietyt kappaleet, joiden sähköbasson soundia aloin tämän jälkeen tarkoin matkia. Esimerkkikappaleiden päätökseen vaikutti myös muut tekijät kuten kappaleiden sähköbasson soundiin liittyvän kirjallisuuden löytyminen, ja internetistä löytyvät YouTube-videot, joissa kappaleiden bassoraita on otettu irralleen muusta kappaleesta. Kyseisien videoiden avulla bassoraitaa oli helppo matkia, koska niissä ei kuulu muuta kuin sähköbasso.

Kun esimerkkikappaleet olivat löytyneet aloin matkia soundia mahdollisimman tarkkaan oppimateriaalissa käytettävillä soittovälineillä. Tein paljon äänityksiä samoilla äänityslaitteilla mitä käytin opetusmateriaalissani. Kokeilin erilaisia vahvistimen- ja sähköbasson säätöjä ja tekniikoita. Vertailin koko ajan äänitettyä materiaalia esimerkkikappaleisiin ja lähdemateriaaliin. Lopulta löysin mahdollisimman samalta kuulostavat soundit jokaiseen tyylilajiin. Kirjasin käytettävät vahvistimen- ja sähköbasson säädöt ja tekniikat tarkkaan ylös, jotta muistan ne videolla opettaessa. Huomasin soundeja tutkiessani, että jokaisen tyylilajin sisälläkin on sen verran soundillisia eroja ja, että suurin soundiin vaikuttava tekijä on soittotekniikka. Tämän takia halusin esitellä tyylilajeissa useita erilaisia soittotekniikoita, joilla tyylinmukaisen soundin voi muodostaa.

Lopuksi sävelsin kaikkien tyylilajien paitsi reggaen esimerkkeihin omat bassolinjat. Esimerkit noudattavat tarkasti kunkin tyylilajin estetiikkaa. Päädyin säveltämään kappaleet itse, jotta varmasti vältyn tekijänoikeus kiistoilta. Säveltäminen oli mukavaa ja sen myötä opin opetusmateriaalissa opetettavat soundit syvemmin myös itse, mikä

taas helpotti kuvaustilanteen sujuvuutta. Seuraavassa osiossa kerron kunkin tyylilajin tutkimusprosessista.

5.2 Tyylilajit

5.2.1 Reggae

Tätä tyylilajia olen tutkinut aikaisemminkin. Tein opinnäytetyöni Kymen konservatoriossa aiheesta Reggae. Joten tästä tyylilajista minulla oli jo paljon taustatietoa. Kirjallisenä lähteenä tähän tyylilajiin käytin Ed Friedlandin kirjoittamaa kirjaa: Reggae bass: The complete guide to reggae and Jamaican bass styles. Kirja sisältää äänitetyjä esimerkkejä eri jamaikalaisen musiikin tyylilajeista. Siinä on erityisen hyvää se, että siitä löytyy osuus, jossa annetaan tarkat ohjeet tyylilajille tyypillisen soundin muodostamiseen. Osiossa annetaan erilaisten sähköbassojen ja vahvistimien säätöön liittyviä ohjeita ja soittoteknisiä vinkkejä.

Kuuntelin tähän tyylilajiin paljon Bob Marleyn musiikkia ja tutustuin hänen yhtyeensä basistin Aston Barretin soundiin. Vertailin omia äänityksiä Bob Marleyn kappaleiden ja Reggae bass kirjan esimerkkien sähköbasson soundiin. Tekniikat, jotka päätyivät opetusmateriaaliin, löysin Shane Pataon YouTube videosta: Recording REGGAE BASS. Top TIPS & TECHNIQUES for a round reggae tone. Videolla Shane äänittää samaan reggaetaustaan sähköbasson kolmella eri tekniikalla. Kaikki tekniikat kuulostavat reggae tyylilajille ominaiselta, mutta ne sopivat tyylilajin sisällä eri tilanteisiin. Tekniikat ovat: Legato, staccato ja palm mute yhdistettynä peukalolla soittamiseen. Legato ja staccato termit tulevat klassisesta musiikista ja viittaavat soittotapaan. Legato tarkoittaa, että nuotit soitetaan sitoen/yhdistäen ja staccato tarkoittaa, että nuotit artikuloidaan lyhyesti, selvästi erillään ja terävästi. (Perkiö 2010.) Kolmannessa tekniikassa oikean käden kämmen nojaa hellästi sähköbasson kielten päällä tallan vieressä ja nuotit soitetaan käyttäen oikean käden peukaloa. Tutkiessani reggae basson soundia tein seuraavia havaintoja:

- Reggae tyylilajille tyypillinen sähköbasson soundi on täyteläinen, pyöreä, tumma ja tukeva.
- Vahvistimen taajuuskorjaimesta on korostettu alataajuuksia ja ylätaajuuksia on leikattu
- Bassonkielinä kannatta käyttää flatwound-kieliä
- Bassolinjat ovat soitettu mieluiten sähköbasson paksuimmilla kielillä (E- ja A-kielillä)
- Tärkein soundillinen tekijä on kuitenkin soittajan tekniikka

Näiden havaintojen pohjalta aloin kokeilemaan soundin muodostamista opetusmateriaalissa käytettävillä soittovälineillä. Äänittelin demoja ja vertailin niitä Bob Marleyn tuotannon sähköbasson soundeihin. Lopulta löysin sopivat säädöt sekä sähköbasson, että vahvistimen osalta. Koska tekniikka osoittautui tutkimuksen myötä tärkeimmäksi tekijäksi, päädyin esittelemään opetusmateriaalissani kolme eri soittotekniikkaa, jotka Shane opetti edellä mainitussa videossaan: Legato, staccato ja palm mute yhdistettynä peukalolla soittamiseen.

Linkki Rikun soundikoulu, Reggae videoon:

https://www.youtube.com/watch?v=XzKKqDR1t4k&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSv_n5ylb5yyzpuw2&index=3&t=0s

5.2.2 Soul

Soul musiikissa päädyin analysoimaan basistia nimeltä James Jamerson. Hän on levyttänyt lukemattoman määrän listahittejä eritoten 60-70-luvulla yhdessä Funk Brothers yhtyeen kanssa Motown levy-yhtiöllä. Hän on äänittänyt bassolinjojaan artistien kuten Marvin Gaye ja Stevie Wonder kappaleisiin. Edesmenneen Jamesin ura vaikuttaa edelleen tänäkin päivänä soul, funk ja R&B musiikin sähköbasson soundiin (Slutsky 1995,3-77). Siksi päätinkin tässä tyylilajissa keskittyä hänen soundinsa tutkimiseen.

Aiheesta löytyy kattava Allan Slutskyn kirjoittama kirja: Standing in the Shadows of Motown: The Life and Music of Legendary Bassist James Jamerson. Kirja sisältää soitettuja nuotinnuksia kuuluisimmista Jamesin äänittämistä kappaleista, hänen elämänkertansa, palan soul musiikin historiaa ja huippubasistien kommentit, miten Jamesin soitto on vaikuttanut heidän uraansa. Löysin kirjasta kattavasti informaatiota hänen soittimistaan, tekniikastaan ja äänitystekniikasta.

Toinen tärkeä lähde tähän tyylilajiin oli How to Get the James Jamerson Motown Bass Sound /// Scott's Bass Lessons niminen YouTube-video. Videolla Scott Devine niminen basisti, jolla on oma kansainvälinen sähköbasson soiton opetukseen keskittynyt verkkopalvelu, opettaa kuinka muodostaa James Jamerson soundi. Hyödynsin hänen tekniikkaansa ja basson säätämiseen liittyviä vinkkejä opetusmateriaalissani. Referenssi kappaleena tähän tyylilajiin muodostui Marvin Gayen kappale What`s going on. Kappale löytyy Standing in the shadow of motown kirjasta ja mielestäni kappaleen bassolinjan soundi edustaa hyvin kyseistä tyylilajia. Jamesin sähköbasson soundia tutkiessani tein seuraavia havaintoja hänen soundistaan:

- Jamesin sähköbasson soundi muistuttaa kontrabasson soundia. Äänten alukkeet ovat vahvoja, mutta ne eivät soi pitkään.
- Vanhat Precision malliset bassot toimivat tässä tyylilajissa
- Bassonkieliksi kannattaa valita Flatwound-kielet
- Kielten alle tallan viereen on hyvä laittaa vaahtomuovia vaimentamaan ääniä
- Erilaisilla soittotekniikoilla voi myös vaimentaa äänien pitkää sointia (esittelen tekniikat opetusvideolla)
- Oikealla kädellä kannattaa soittaa vahvalla tyylillä ja vasemmalla kädellä kannattaa suosia soitossaan vapaiden kielten käyttöä

Tutkimuksen ja näiden havaintojen pohjalta aloin hakea tyylilajille tyypillistä soundia opetusmateriaalissani käytetyillä soittovälineillä. Äänten vaimentaminen osoittautui tässä tyylilajissa ehkä kaikkein ratkaisevammaksi tekijäksi soundia muodostaessa. Tavallisen sähköbasson äänet soivat liian pitkään verrattuna Jamesin soundiin. Siksi piti keksiä erilaisia tapoja lyhentää äänten sointia. Esittelen opetusvideolla kolme soittotekniikkaa, joilla äänten pituutta voi lyhentää.

Linkki Rikun soundikoulu, Soul videoon:

https://www.youtube.com/watch?v=hd2YLq_Nrog&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSv_n5ylb5yyzpuw2&index=4&t=0s

5.2.3 Rock

Rock-tyylilajissa jouduin jakamaan opetusmateriaalin kolmeen erilaiseen soundiin, sillä kyseisen tyylilajin musiikkia on soitettua jo 60-luvulta saakka ja sähköbasson soundi on matkalla muuttunut paljon tähän päivään mennessä. Tämän vuoksi olisi ollut mahdotonta kiteyttää opetusmateriaali yhteen soundiin. Niinpä jaoin osion kolmeen osaan: Vintage rock, Moderni plektra ja Moderni sormirock.

Vintage rock-soundia varten analysoin sähköbasson soundia rock-musiikin alkujuurilta. Kuuntelin paljon 60-70-luvulle tyypillisintä rock-musiikkia ja supistin kappale määrää koko ajan analysoimalla yhtäläisyyksiä sähköbasson soundissa. Lopulta tähän aiheeseen referenssiksi valikoituivat seuraavat kappaleet: Thin Lizzy – Boys are back in town, The Allman brothers – Whipping post, The Beatles – Come together ja Deep Purple – Smoke on the water. Thin Lizzyn, The Beatlesin ja Deep Purplen kappaleista löytyi videot, joissa on pelkät bassoraidat ja The Allman Brothersin kappale alkaa pelkällä bassolla. Tämän takia näiden kappaleiden soundia oli helppoa lähteä jäljittelemään. Käytin lähteenä myös Hal Leonardin kirjaa 25 Top Rock bass songs 2015 kirjaa, sillä siinä on nuottien lisäksi kerrottu millä tekniikalla, vahvistimella, sähköbassolla ja äänitystekniikalla kyseisien kappaleiden sähköbasso raidat ovat äänitetty. Kirja helpotti minua paljon varsinkin Thin Lizzyn kappaleen Boys are back in town sähköbasson soundin analysoimisessa.

Kun olin tehnyt kaikista kappaleista mahdollisimman saman kuuloiset äänitteet, analysoin yhtäläisyyksiä vahvistimen- ja sähköbasson säädöissä sekä tekniikassa. Havainnoin, että jokainen esimerkkikappaleista on soitettu plektralla ja yleisesti ottaen soundi on tumma ja tanakka eivätkä äänet tunnu jäävän soimaan pitkään. Näiden havaintojen pohjalta aloin tehdä soundia, joka kuvaisi hyvin vanhemman rockin sähköbasson soundia. Äänitteitä tehdessäni huomasin, että plektran paksuudella tuntuu olevan yllättävän paljon merkitystä tässä tyylilajissa. 0.71 millin paksuinen plektra osoittautui täydelliseksi. Kun opetusmateriaalissa käytetyn vahvistimen ja sähköbasson soundi oli säädetty tumman kuuloiseksi ja sähköbassoa soitti medium plektralla jämäkällä otteella läheltä kaulaa, niin soundi alkoi kuulostaa autenttiselta.

Moderni plektra-soundiin lähdin imitoimaan 90-luvun punkrock bändien kuten: The Offspring, Green Day, Blink 182 ja Guns N Roses sähköbasso soundia. Referenssiksi

tähän tyyliin muodostuivat kappaleet: The Offspring – Self-esteem, Green day – She, Blink 182 – What’s my age again? ja Guns N Roses – Welcome to the jungle. Äänitin ensin jokaista kappaletta vastaavan soundin, jonka jälkeen tarkastelin säätöjä ja tekniikoita etsien samankaltaisuuksia. Yhteisiä tekijöitä olivat: kappaleiden sähköbassoraidat ovat soitettu plektralla, äänityksissä käytettyjen sähköbassojen kielet kuulostavat uusilta (kirkas sointi), ala- ja ylätaajuuksia korostettu vahvistimen taajuuskorjaimesta ja äänet soitettu mahdollisimman avonaisena. Nämä ominaisuudet yhdistämällä äänitteeni alkoi kuulostaa tyylinmukaiselta.

Moderni sormirock-soundiin halusin imitoida 90-luvun ja 2000-luvun modernien rock bändien kuten Rage against the machinen ja Red hot chili peppersin sähköbasso soundia. Molempien bändien basistilla on usein käytössään Musicman Stingray sähköbasso ja heidän soundinsa on pianomainen, erotteleva, selkeä ja kirkas. Referenssikappaleiksi tähän tyyliin valikoituivat Red hot chili peppersin Around the world ja Rage against the machinen Killing in the name of kappaleet. Löysin tarkkaa tietoa Around the world kappaleen äänitystavasta, äänityksissä käytetyistä soittovälineistä ja soittotekniikasta Hal Leonardin julkaisemasta kirjasta 25 Top Rock bass songs 2015. Killing in the name of kappaleesta löytyi YouTubesta versio, jossa on pelkkä kappaleen bassolinja. Tämä helpotti äänitteiden vertaamista kyseiseen kappaleeseen.

Olen tutkinut tätä tyyliä oikeastaan siitä saakka, kun aloitin soittamaan sähköbassoa yläasteella. Red hot chili peppers ja Rage against the machine bändit olivat minulle suuria innostajia sähköbasson soiton aloittamiseen. Siksi olen tutkinut heidän soundiaan jo pitkään. Yhteistä molempien soundissa on: molempien tyyli soittaa lujaa oikealla kädellä, taajuuskorjaimesta on korostettu ala- ja korkeimpia ylätaajuuksia, heidän käyttämät basson kielet ovat uusia roundwound-kieliä, ja molemmilla on käytössään Musicman Stingray sähköbasso. Nämä seikat huomioon ottaen kehitin opetusvideon soundin, joka on mahdollisimman lähellä heidän soundiaan.

Linkki Rikun soundikoulu, Rock videoon:

https://www.youtube.com/watch?v=8jWxEA7BAZ8&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yyzpuw2&index=5&t=0s

5.2.4 Slap

Tästä tyylilajista on paljon opetusmateriaalia jo entuudestaan, mutta harvoissa ohjataan pelkästään soundillista puolta. Tätä tyylilajia varten tutustuin tyylilajin alkujuuriiin kuuluvan Larry Grahamin soittotekniikkaan ja soundiin. Larry on tämän tyylilajin pioneeri ja hän on vaikuttanut musiikillaan funk-musiikin historiaan vaikuttaessaan ensin Sly and the Family Stone yhtyeessä 60-luvun lopulta 70-luvun alkuun ja myöhemmin Graham Central Station yhtyeen keulahahmona ja soolourallaan (Leslie Jimmy. 2007. 30-37). Yhtenä lähteenä käytin Larry Grahamin YouTubesta löytyvää opetusvideota Super Bass Slapping. Opetusvideolla hän kertoo taustastaan, esittelee kappaleidensa bassolinjoja ja kertoo tekniikastaan, jolla hän muodostaa slap-basson soundin. Referenssikappaleiksi valitsin Graham Central Station – Hair ja Pow kappaleet. Tein havaintoja äänitellessä, että slap soundille ominaista on: Oikean käden erityinen tekniikka, jossa kieliä lyödään peukalolla ja nypitään etu- ja keskisormella, taajuuskorjaimesta on korostettu ala- ja ylätaajuuksia ja kielten tulisi olla mahdollisimman uudet roundwound kielet. Tekniikka on tässä tyylilajissa kaikkein tärkein soundiin vaikuttava tekijä, joten jaoin opetusmateriaalini kolmeen osaan tekniikoiden perusteella: peukku(slap)-etusormi(pop) ja molemmat yhdessä tekniikka.

Linkki Rikun soundikoulu, Slap videoon:

https://www.youtube.com/watch?v=j8pZijwOQII&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yyzpuw2&index=6&t=0s

Tutkimuksia tehdessäni sain jo entuudestaan oleville tiedoilleni hyvää tieteellistä pohjaa, ja opin tutkimusten aikana paljon myös uutta kaikista tyylilajeista. Varsinkin soittotekniikan tärkeys korostui minulle yllätyksenä. Ennen tutkimuksia ajattelin, että vahvistimen ja basson säädöillä olisi ollut enemmän merkitystä lopputuloksiin, mutta suurimmaksi tekijäksi korostuikin soittotekniikka. Voisin jopa väittää, että eri tyylilajin soundeja pystyy muodostamaan tunnistettavaksi ilman basson ja vahvistimen säätöjäkin, mutta niiden säätömahdollisuuksien tunteminen on tärkeää varsinkin, kun soittaa keikkoja akustisesti toisistaan poikkeavissa tiloissa. Eri tilojen akustiikka tietysti vaikuttaa soundiin ja tällöin on hyvä, jos soittaja pystyy basson ja vahvistimen säädöillä mukautumaan tilaan, kun tilaan.

5.3 Videomateriaalin suunnittelu

Aloitin opetusvideoiden rakenteen suunnittelun tutustumalla muutamaa musiikkia harrastaville suunnattuun verkkopalveluun. Palvelut tarjoavat verkko-opetusta enimmäkseen videoiden muodossa. Palveluiksi valikoitui minulle entuudestaan tutut suomalainen Rockway ja brittiläinen Scott's Bass Lessons. Molemmat palvelut ovat mielestäni varsin laadukkaita ja niissä opettaa alan huippuja. Rockwayssa lähinnä suomalaiset huiput ja Scotts Bass Lessons toimii taas kansainvälisemmin. Kummankin palvelut toimivat minulle myös inspiraationa tehdä opetusmateriaalini videon muodossa.

Tein havaintoja katsoessaan kummankin verkkopalvelun videoita, että opetusvideot eivät kummallakaan ole kovinkaan pitkiä (noin 5 minuuttia). Alussa on hyvä olla joku lyhyt soitto-osuus tai muuta, joka herättää katselijan kiinnostuksen. Tämän jälkeen tulee yleensä puheosuus, jossa kerrotaan mahdollisimmin ytimekkäästi, mutta rennosti opetettava asia. Seuraavaksi videoilla käydään soittonäytteet läpi ja niiden välissä saattaa olla tarkentavia ohjeita. Lopuksi kannustavat puheet videolla opetettavan asian kokeiluun.

Huomasin, että opetustavassa on myös kulttuurillisia eroja. Brittiläinen Scott on ulkoiselta habitukseltaan varsin innokkaan oloinen verrattuna suomalaisiin opettajiin Rockwaylla. Vaikka aluksi ajattelin, että suomalainen turhankin rauhallinen ja asiallinen olemus opettajilla olisi huono asia, päädyin kuitenkin ajatukseen, että tärkeintä on opettaa asiat omalla persoonallaan. Jos videolla yrittäisi matkia, vaikka Scott Devinen innokasta brittityyliä, niin kyllä katsoja sen huomasi, ettei videon opettaja ole aito. Se taas aiheuttaisi katsojalle epäluotettavan tunteen.

Tutustuttuani sähköbasson soittoa käsitteleviin opetusvideoihin aloin pohtimaan omien videoni rakennetta. Pääpiirteiltään halusin videoiden olevan ytimekkäitä, lyhyitä, informatiivisia, innostavia ja kannustavia. Käytin molempien Rockwayn ja Scott Devinen verkkopalvelua referenssinä ja kehitin oman rakenteen jokaiselle videolleni. Tämän jälkeen kirjoitin tekstit, jotka aioin puhua opetuksessani. Tämä jäsensi minun ajatuksiani opetettavasta asiasta ja sain tällä tekniikalla kiteytettyä informatiivisen asian mahdollisimman lyhyeksi (Liite 4.)

5.4 Kuvaukset

Kun soundit oli luotu, videoiden rakenteet päätetty ja videoiden tekstit valmiina otin yhteyttä kuvaajaan Antti Horttanaan. Antti on minun opiskelukaverini Jyväskylän ammattikorkeakoulussa, ja hän on kuvannut paljon soittokeikkoja. Katsottuani varsinkin hänen bilebändinsä Highlightsin promootio videomateriaalit, päätin ottaa häneen yhteyttä kuvauksieni tiimoilta. Kuvauspaikaksi valitsin musiikkikampuksemme studion, koska sinne minun on helppoa sopia Antin kanssa kuvauspäivät. Lisäksi minulla oli omat soittovälineet koulumme soitinvarastossa, joten niitä ei tarvitse kaukaa kantaa kuvauksiin. Sovimme ensimmäiset kuvaukset Antin kanssa 2018 vuoden marraskuulle.

Kuvauspäivät onnistuivat mielestäni varsin hyvin siihen nähden, ettei minulla ollut aiempaa kokemusta videolle opettamisesta. Huomasin kuitenkin, että tekstejä, joita olin videoita varten kirjoittanut olisi pitänyt harjoitella vielä enemmän. Toisaalta liiallisen harjoittelun varjopuoli olisi saattanut olla liian harjoitellun kuuloinen puhetyyli videoissa. Paloittelimme videoiden puheosuudet muutamiin osiin ja teimme muistilappuja, joissa luki ranskalaisin viivoin pääasiat, jotka minun tulee kertoa. Videoita tehdessä puheosuuksien kuvaaminen kuitenkin kehittyi.

Äänitimme soundiesimerkit suoraan vahvistimeni balansoidun ulostulon kautta Focusriten scarlett 2i2 äänikorttiin. Siitä äänitetyt signaalit siirtyivät vuoden 2009 MacBook pro kannettavaan tietokoneeseen. Äänitysohjelmana toimi Garageband. Signaaleita ei muokattu ollenkaan jälkikäteen, jotta jokaisen esimerkin soundi kuulostaisi juuri siltä, kun videolla sen opetan.

Huomasin jo ensimmäisen kuvauspäivän kohdalla tehneeni todella hyvän valinnan kuvaajan suhteen. Antti on myös ammattibasisti ja musiikkipedagogi opiskelija, joten hän osasi neuvoa minua kuvauksissa sekä soiton, että puheiden suhteen. Toiseksi hän on olemukseltaan rento, ja hänen kanssaan oli rentoa tehdä töitä. Samalla Antilla oli käytössään laadukkaat kuvausvälineet, joita hän osasi käyttää ammattimaisesti. Huomasin myös, että oma harrastenäyttelijän tausta auttoi minua kuvauksissa. Olen näytellyt elokuvissa harrastemielessä, niin isommassa kuin taustanäyttelijän roolissa. Joten olen ollut kuvauksissa ja muistan, miten niihin piti valmistautua näyttelijänä. Tämän myötä osasin jo kuvauksissa kontrolloida niin sanottuja klaffivirheitä.

Kuvaukset saatiin valmiiksi helmikuussa 2019, jonka jälkeen alkoi videoiden jälkikäsitely ja editointi. Videot julkaistiin Riku Haapalan YouTube-kanavalla tammikuussa 2020.

6 Kyselyt koskien opetusvideoita

Kun videot saatiin valmiiksi, ne testattiin ennakkoon yhdelle musiikkipedagogille ja yhdelle sähköbasson soittoa harrastavalle henkilölle. Lähetin kaikki videot heille katsottavaksi ja he saivat Intro-videon lisäksi katsoa haluamansa videot. Videot katsottaan, testihenkilöt vastasivat kirjallisena lähetettyyn kyselylomakkeeseen. Kyselyjen pohjalta ei ollut enää tarkoitus kehittää olemassa olevia opetusvideoita, vaan kyselyjen tarkoituksena oli kartoittaa opinnäytetyöni kirjalliseen osuuteen, mitä mieltä videoistani ollaan, ja miten voisin jatkossa kehittää itseäni opetusvideoiden tekijänä.

En kokenut tärkeänä saada kyselyyn vastauksia monelta henkilöltä, vaan tärkeänä oli saada juuri tietynlaisilta henkilöiltä vastaukset. Halusin lähettää yhden kyselyn sähköbasson opettajalle. Henkilölle, joka on opettanut jo pitkään sähköbassoa, ja jonka tunnen jo entuudestaan. Tarkoituksena oli saada soitonopettajan mielipiteitä ja kehitysideoita opetusmateriaaliini liittyen.

Toisen vastausnäkökulman halusin sähköbasson soittoa harrastavalta henkilöltä. Mielellään henkilö, joka on käynyt soittanut sähköbassoa jo aika kauan ja on käynyt soittotunneilla usean vuoden. Häneltä halusin saada oppilaan näkökulmia opetusmateriaalistani.

Pohdinnan jälkeen löysin kyseiset kriteerit omaavat henkilöt lähipiiristäni. Kyselyn henkilöt ottivat tehtävän mielellään vastaan, ja sainkin vastaukset hyvin nopeasti. Räätelöin molemmille omat kyselypohjat, sillä halusin täsmentää kysymyksiä oppilaan ja soitonopettajan mahdollisten näkemyserojen mukaan. Kyselyn vastauksia ei ole mitenkään muuteltu, vaan ne on julkaistu opinnäytetyöni liitteenä juuri sellaisenaan, kun ne on minulle takaisin lähetetty (Liite 2.).

6.1 Vastausten analysointi

Kyselyn vastauksia lukiessani huomasin, että valitsin sähköbasson soittoa harrastavan henkilön liiankin läheltä. Vaikka kyseinen henkilö ei tällä hetkellä ole bassoppilaanani, niin hän kävi aiemmin bassotunneillani kaksi vuotta. Siksi hänelle suurin osa opetusmateriaalissa käydyistä aiheista oli jo tuttuja aiemmin. Tämä vaikutti hänen vastauksiinsa koskien opetusmateriaalin sisällön ymmärrettävyyttä. Onneksi sain relevantteja vastauksia kyseiseen aiheeseen soitonopettajalta. Muutenkin kyselyn olisi voinut lähettää laajemmalle, jotta olisi saanut realistisemmän kuvan opetusmateriaalini toimivuudesta. Silti sain vastauksista paljon irti, vaikkei niitä ollutkaan montaa.

Molemmat pitivät opetusmateriaalin asiasisältöä selkeänä ja ymmärsivät mistä on kyse. Oli ilo kuulla, että materiaali koettiin ammattimaisena, selkeänä ja tiiviinä. Tein kuitenkin video-opetusta ensimmäistä kertaa, joten olen otettu vastauksista. Suuri panostus opetusvideoihin selkeästi kannatti. Yllätyin, että ulosantiani kuvailtiin luontevaksi, vaikka varsinkin ensimmäisissä kuvauksissa kameralle opettaminen tuntui erikoiselta.

Varsinkin soitonopettajan näkemys minun opetusvideostani ja soitonopetusvideoista ylipäättään vaikuttaa olevan se, että ne ovat hyvä lisä/tuki opetukselle. Niillä ei siis hänen mukaansa voisi korvata soittotunteja ja kontakti opetusta, mutta hän voisi käyttää materiaaliani tunneillaan esimerkiksi tutustuessa uuteen tyyliin. Myös basson soittoa harrastava henkilö kirjoittaa kuinka asioita pohdittiin tunnilla ja vaikuttaa siltä, että hän on omaksunut nämä soundiin liittyvät tekniikat nimenomaan tunneillani.

Olen vastaajien kanssa samaa mieltä siitä, ettei opetusvideoilla voi korvata kontaktitunteja. Varsinkin aloitteleville oppilaille videot herättävät usein turhan paljon kysymyksiä, ja siksi niissä käsiteltäviä aiheita olisi hyvä pohtia myös ammattilaisen kanssa soittotunnilla. Tällöin välttyään turhilta tekniikka ja äänenvaihto virheiltiltä. Olen silti sitä mieltä, että hyvin toteutettuna opetusvideot voivat edistää sekä aloittelijan, että ammattilaisen osaamista. Se vaan vaatii usein katsojalta informaation soveltamisen osaamista ja annetun tiedon paikkansa pitävyyden arviointi kykyä.

Olisin kaivannut vastaajilta enemmänkin kritiikkiä ja kehitysideoita, mutta onneksi niitäkin tuli. Molemmat tuntuivat kaipaavansa joihinkin tekniikoihin lisäopetusta. Olen samaa mieltä, että informaation määrä olisi voinut olla vähempi ja opetus yksityiskohtaisempaa. Vaikka onnistuinkin saamaan paljon informaatiota tiiviiseen pakettiin, niin aina se ei ole hyvä juttu. Toisaalta tekniikat, joita videoilla käytän, on yleispäteviä ja niistä löytyy muita opetusvideoita. Eikä tarkoitus ollutkaan varsinaisesti opettaa, miten näillä tekniikoilla soitetaan, vaan antaa keinoja muodostaa tyyllilajille tyypillinen sähköbasson soundi.

Molemmat vastannet ovat saaneet opetusta sähköbasson soundiin liittyen. Silti yhteinen näkemys tuntuu olevan, että aihetta olisi hyvä käsitellä enemmänkin. Voisin tulkita asian siis niin, että opetusmateriaalini aihe koetaan tärkeäksi. Kokonaiskuva soundin muokkaamismahdollisuuksista sekä tekniikan osalta, että vahvistimen ja basson säätimien osalta saisi siis olla tiiviimmin osa soitonopetusta.

7 Pohdinta

Sähköbasson kehitys on lähtenyt tarpeesta saada kontrabasson soundi helposti vahvistettavassa ja kannettavassa muodossa. Kehityksen aikana sähköbasso on kuitenkin ottanut koko ajan suurempaa roolia bändisoittimena, ja samalla sen tyylinmukainen soundikirjo on kasvanut. Nykyään kyseisen soittimen soundia voidaan säätää monella tapaa ja siksi basistin onkin syytä tuntea, kuinka soundia säädetään eri tyyllilajille tyypilliseksi.

Sähköbassojen erilaiset valmistusmateriaaleihin- ja tapoihin liittyvät erot kuten: erilaiset mikrofonit, puumateriaalit, pintakäsittely, passiivi- ja aktiivielektroniikka ja kielet vaikuttavat ulos tulevaan signaaliin. Ymmärtämällä näiden tekijöiden vaikutukset soundiin, soittaja pystyy hahmottamaan paremmin, miten erilaiset tyylinmukaiset soundit muodostetaan.

Oikealta kuulostavan soundin löytäminen on iso osa kappaleen oppimisprosessia. Se vaikuttaa soiton tarkkuuteen, tunnelmaan ja tyylinmukaisuuteen. Soundin hahmottamista voi harjoitella kokeilemalla, matkimalla ja ottamalla selvää eri soundien muodostamisesta käytetyistä tekniikoista ja soittovälineistä.

Sähköbasson soundiin liittyvää suomenkielistä opetusmateriaalia ei juurikaan ole. Näin tässä mahdollisuuden kehittää suomenkielistä sähköbasson opetusta luomalla videomuotoinen opetussarja aiheeseen liittyen. Tutkin sarjaa varten sähköbasson soundiin liittyviä tekijöitä ja perehdyin hyvän opetusvideon tekemiseen.

Tutkimuksissa minulle selvisi, että suurin soundiin vaikuttava tekijä on soittotekniikka. Oikealla tekniikalla voi yhdellä sähköbassolla ja vahvistimella saada aikaiseksi hyvinkin toisistaan poikkeavia soundeja. Sähköbasson ja vahvistimen säädöt vaikuttavat myös soundiin, mutta ei niin merkittävästi kuin arvelin ennen tutkimuksia. Minulla on konservatorion ja ammattikorkeakoulun myötä tietysti paljon ennalta opittua tietoa aiheeseeni liittyen, mutta olisin toivonut löytäväni aiheesta enemmän lähdemateriaalia. Jouduin usein nojaamaan opetusvideoiden soundeja muodostaessa, omaan ammattitaitooni. Varsinkin tyylilajien referenssikappaleiden päätäntä jäi lopulta täysin oman ammattitaitoni varaan. Toisaalta olen käynyt opintojeni myötä pop/jazz musiikin historian kurseja, joiden pohjalta minulla on tietoa, mitkä kappaleet ovat olleet vaikuttavimpia kunkin tyylilajin historiaan.

Tutustuin erilaisiin soitonopetusvideoihin ja analysoin niiden rakennetta. Huomasin yhtäläisyyksiä niiden pituuksissa, sisällön määrässä, rakenteessa ja esitystavassa. Hyvä opetusvideo ottaa huomioon erilaiset oppijat ja kykenee tarjoamaan informaation monessa muodossa: Konkreettisenä tekemisenä, tekstinä ja puheena. Se on rakennettu esittämään tieto mahdollisimman selkeästi, ytimekkäästi ja kertaavasti, jotta oppimista tapahtuisi mahdollisimman paljon.

Opetusmateriaalini vaatii soittajalta soveltamiskykyä, sillä en voinut esitellä erilaisia soundeja jokaisella erilaisella sähköbassolla ja vahvistimella. Lisäksi materiaali vaatii käyttäjältään erilaisten tekniikoiden hallintaa, sillä en varsinaisesti opeta tekniikoita videoilla, vaan esittelen miten niitä voi hyödyntää soundeja muodostaessa.

Lopulta opetusmateriaali muodostui sellaiseksi, että se soveltuu mielestäni parhaiten opettajille ja sähköbasson soittoa jo muutamia vuosia harrastaneille. Aloittelijoille materiaali voi jättää turhan paljon kysymyksiä, mutta heillekin materiaali toimii yhdistettynä lähiopetukseen. Uskon opetusmateriaalini käyttömahdollisuuksiin. Löytessään kohderyhmänsä, se voi mielestäni edesauttaa tyylilajille tyyppisten sähköbasson soundien muodostamisessa oppilaita, ja opettajia kyseisen aiheen opettamises-

sa. Opinnäytetyöni antaa mielestäni hyviä ohjeita sekä teknisesti (sähköbasson soundi osio), että pedagogisesti (video-opetus ja pedagogiikka) hyvän varsinkin sähköbassoon liittyvän opetusvideon tekemisessä.

Linkki Rikun soundikoulun videoihin:

https://www.youtube.com/playlist?list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yyzpuw2

Lähteet

Berka, M. 2017. Suuri bassokatsaus. Rockway. viitattu 16.12.2019.

<http://blog.rockway.fi/suuri-bassokatsaus>

Ruippo, M. 1999. Bändikamat, verkkoversio vuoden 1999 painoksesta. Viitattu

16.12.2019 <http://ruippo.fi/mustek/bandikamat/index.html>

Bacon, T. & Moorhouse, B. 1995. The Bass Book - An illustrated history of the bass guitar. Iso-Britannia: Balafon Books.

Toivanen, J. 1976. Teknillinen akustiikka, "Mikrofonit". Espoo: Otakustantamo

Koskinen, T. 2013. Basso- ajan, sävelen ja rytmin hallitsija. Artikkele, Riffi. 2013, 3.

Helsinki: Idemco Oy Viitattu 17.12.2019. <https://riffi.fi/artikkelit/juttunaytteet/basso-ajan-savelen-ja-rytmin-hallitsija-0>

Hyry, J. 2018. Sähkökitaran fysiikkaa. LUK-tutkielma, fysiikan tutkinto-ohjelma. Oulun Yliopisto. Viitattu 18.12.2019. <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201808232671.pdf>

Häkkinen, L. 2011. Sähköbasson äänitys ja miksaus. Opinnäytetyö, musiikin koulutus-ohjelma, musiikkiteknologian suuntautumisvaihtoehto. Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 19.12.2019.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/31228/Hakkinen_Lauri.PDF?sequence=2&isAllowed=y

Denyer, R. 2005. Suuri kitarakirja, 6 p. Kiina 2005

BA-108, BA-110, BA-112, BA-115, and BA-210 Bass Guitar Combo Amplifiers Owner's Manual. Käyttöopas. 2019. Yamaha Guitar Group. Viitattu 20.12.2019.

<https://ampeg.com/data/6/0a020a3f1440d5e0ba7b4d7bd9/application/pdf/Owner's%20Manual%20-%20English%20.pdf>

Pylkkä, O. Oppimiskäsitykset Viitattu 19.12.2019

<https://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/>

Kosonen, J., Raivio A., Salminen V. 2018. Ilman vahvistinta ei ole ääntä - nettiartikkeli.

Viitattu 19.12.2019. <https://verkkolehdet.jamk.fi/openstage/2018/05/ilman-vahvistinta-ei-ole-aanta-vahvistettu-kitarasoundi-soitonopetuksessa/>

Wahlström, K. 2008. Oppilaan oikeat sanat: Oppilaslähtöisyyden ja asiantuntijuuden yhteennivoutuminen rytmimusiikin kitarraopetuksessa ja opetussuunnitelman uudistamisessa. Opinnäytetyö, Pop/jazz -musiikin koulutusohjelma, YAMK-pedagogi. Helsingin ammattikorkeakoulu. Viitattu 20.12.2019.

<https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/38445/stadia-1211574067-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sartjärvi, I. 2014. Toimiva opetusvideo. Insinööriyö, mediatekniikan koulutusohjelma, Insinööri (AMK). Metropolia ammattikorkeakoulu. Viitattu 20.12.2019.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/72521/Sartjarvi_Ilkka.pdf?sequence=1

Ahlsved, M. 2016. Musiikin oppimisympäristö kehittämissuunnitelmana, Hahmotusaineiden verkko--opetuksen suunnittelun alkuvaiheita Pop & Jazz Konservatoriossa. Opinnäytetyö, musiikin tutkinto, musiikkipedagogi YAMK. Metropolia ammattikorkeakoulu. Viitattu 20.12.2019.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/110553/Ahlsved_Marja.pdf?sequence=1

Virkkula, S. 2019. Ammattina tubettaminen. Tstvn:n verkkojulkaisu. Lännen Media 13.12.2018. Viitattu 20.12.2019.

<https://www.ts.fi/tstv/1074829716/Ammattina+tubettaminen>

Harjuhahto, E. 2015. Opetusvideoiden pedagoginen käyttö. Insinööriyö, mediatekniikan koulutusohjelma, Insinööri (AMK). Metropolia ammattikorkeakoulu. Viitattu 28.12.2019.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/91652/Harjuhahto_Elina.pdf?sequence=1

Devine, S. 2018. Verkkojulkaisu, joka kertoo palvelusta Scotts Bass Lessons. Viitattu 3.1.2020. <https://scottsbasslessons.com/about>

Perkiö, M. 2010. Musiikin perusteet MuPe (kurssimuotoisena), Musiikkisanasto 1. Viitattu 4.1.2020.

Ed Friedland. 1998. Reggae bass: The complete guide to reggae and jamaican bass styles. Yhdysvallat: Hal Leonard Corporation.

Patao, S. 2017. Recording REGGAE BASS. Top TIPS & TECHNIQUES for a round reggae tone. Viitattu 5.1.2020. <https://www.youtube.com/watch?v=4ofue2XVdnM>

Slutsky, A. 1995. Standing in the Shadows of Motown: The Life and Music of Legendary Bassist James Jamerson. Yhdysvallat: Hal Leonard Corporation.

25 Top Rock Bass Songs: Tab. Tone. Technique. 2005. Yhdysvallat: Hal Leonard Corporation

Leslie Jimmy. 2007. Larry Graham: Trunk of the Funk Tree. Artikkelin Bass Player - lehdessä nro 5/2007. San Francisco, California: NewBay Media, LLC, 30-37

Mallias9 2012. Larry Graham Super Bass Slapping FULL. Viitattu 7.1.2020. <https://www.youtube.com/watch?v=3e7EF7rRA9M>

Opetusmateriaalin referenssikappaleet:

Bob Marley & Peter Tosh: Get up stand up (1973)

Marvin Gaye: What's Going On (1971)

Philip Parris Lynott: Boys are back in town (1976)

Gregory LeNoir Allman: Whipping post (1969)

John Winston Lennon: Come together (1969)

Deep Purple: Smoke on the water(1972)

The Offspring: Self-esteem (1994)

Billie Joe Armstrong: She (1993)

Mark Allan Hoppus: What's my age again? (1999)

William Bruce Rose Jr., Saul Hudson, Duff McKagan: Welcome to the jungle (1987)

Red hot chili peppersin: Around the world (1999)

Timothy Robert Commerford, Zacharias Manuel de la Rocha, Thomas Baptiste Morello, Bradley J. Wilk: Killing in the name of (1992)

Larry Graham Jr., Russ Titelman: Hair (1974)

Larry Graham Jr., Benny Golson: Pow (1978)

Liitteet

Liite 1. Linkit opetusmateriaalin videoihin

Rikun soundikoulu Intro:

https://www.youtube.com/watch?v=m6sSA-yYTiA&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yyzpuw2&index=1

Rikun soundikoulu Reggae:

https://www.youtube.com/watch?v=XzKKqDR1t4k&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yyzpuw2&index=3&t=0s

Rikun soundikoulu Soul:

https://www.youtube.com/watch?v=hd2YLq_Nrog&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yyzpuw2&index=4&t=0s

Rikun soundikoulu Rock:

https://www.youtube.com/watch?v=8jWxEA7BAZ8&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yyzpuw2&index=5&t=0s

Rikun soundikoulu Slap:

https://www.youtube.com/watch?v=j8pZijwOQII&list=PL5km8RodSUw_QyRcWvSvn5ylb5yyzpuw2&index=6&t=0s

Liite 2. Kyselyjen vastaukset

Riku Haapala
 opinnäytetyö
 Jyväskylän ammattikorkeakoulu
 Musiikin koulutusohjelma
 kysely, musiikkipedagogi

Rikun Soundikoulu, kysely

Yleiset kysymykset:

1. Oletko saanut opetusta sähköbasson soundiin liittyen? Jos olet, niin millä tavalla? Oliko siitä mielestäsi hyötyä?

Soundiin liittyvää opetusta sai jonkin verran (sidottuna tyylilajiin) mutta ei ehkä niin paljon kuin olisi tarvinnut. Paljon jäi omien korvien/testailujen varaan.

2. Miten opetat soundiin liittyviä asioita oppilaillesi?

Opettaessa eri tyylilajeja puhutaan aina kyseisen tli soundista. Aina ensin soitotekniikan ja sitten soittimen ja vasta sitten vahvarin kautta (oma tapa)

3. Mitä mieltä olet sähköbasson soittamiseen liittyvistä opetusvideoista?

- hyvää: hyvä tuki "normaalin" soitonopetuksen lisäksi
- huonoa: nykyään runsas tarjonta ja valitettavan laaja vaihtelu jättää usein turhan paljon oppilaan suodatus/ omaksumis/ ymmärryskyvyn varaan.

Videon katseluun liittyvät kysymykset:

4. Mitkä videot katsoit Intro videon lisäksi?

Kaikki

5. Oliko opetusmateriaalin idea helppo ymmärtää? Kerro idea omin sanoin.

Tyylilajien "core" tiivis, mutta monipuolinen "avaaminen" oppilaalle kyseiseen tyylilajiin tutustuttaessa.

6. Mitä mieltä olet opetusmateriaalista?

Tarkkaan mietitty joka suhteessa! Mitta, infon määrä, selkeä ja luonteva esitystyylillä ja tempo, pikku huumoria unohtamatta. Iso peukku!!!

7. Missä tilanteessa hyödyntäisit opetusmateriaalia?

Käyttäisin oppilaalle ehdottomasti. Materiaali kuitenkin pedagogisesti niin hyvin toteutettu, että jopa suosittelisin oppilaalle ennen (kyseisen tyylin) soittoaikaa katsottavaksi ja sitten voisi yhdessä yrittää soveltaa tunnilla jos on tarvis.

8. Opitko jotain uutta?

Sukka! Pitäisi järjestää eri sukka-tyylien vertailu eri sukilla. Foderalla soittaville tietenkin vertailu Bossin ja Guccin sukien välillä. Vintage bassolle otetaan pyykkikorista!

9.

Käytännön kokeiluun liittyvät kysymykset:

10. Pääsiko oppilaasi/pääsitkö antamillani neuvoilla mielestäsi lähelle tavoiteltua soundia?

11. Oliko soundin muodostamisen ohjeet selkeät? Jäikö aukkoja?

Vapaa sana:

Hyvä Riku! Hyvä Aihe ja ammattimaisesti toteutettu!

Riku Haapala
opinnäytetyö
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutusohjelma
kysely, musiikin harrastaja

Rikun Soundikoulu, kysely

Yleiset kysymykset:

12. Oletko saanut opetusta sähköbasson soundiin liittyen? Jos olet, niin millä tavalla? Oliko siitä mielestäsi hyötyä?

Kyllä. Tunneillasi sitä käytiin vähän koko ajan muiden asioiden ohella. Se oli mielestäni hyvä asia koska sitä on vaikea oppia yhtä-äkkiä. Muutamalla tunnilla taidettiin keskittyä vielä vähän enemmänkin soundiin. Oli paljonkin hyötyä. Aikaisemmin en ollut niin kiinnittänyt asiaan huomiota varsinkaan soitto-teknisellä puolella. Opit ovat kovassa käytössä edelleen.

13. Kaipaisitko enemmän soundiin liittyvää ohjausta?

Kyllä siihen on hyvä kiinnittää huomiota koko ajan. Itse tarvitsisin ohjausta tekniikan kanssa (vahvistimet, efektit jne.).

14. Mitä mieltä olet sähköbasson soittamiseen liittyvistä opetusvideoista?

- hyvää:

- *Asiat selkeästi kerrottu, tiiviissä paketissa.*
- *Hyvät selkeät soittonäytteet*
- *Bassona presari*

- huonoa:

- *Vahvistimen säädöt voisi paremmin toimia piirrettyinä kuvana (tai animaationa jos haluaa hifistellä)*
- *Soul videossa olisi voinut olla lyhyt näyte soundista miltä se kuulostaa ilman demppausta.*
- *Bassona presari*

Videon katseluun liittyvät kysymykset:

15. Mitkä videot katsoit Intro videon lisäksi?

Kaikki. Tietenkin.

16. Oliko opetusmateriaalin idea helppo ymmärtää? Kerro idea omin sanoin.

Kyllä mielestäni. Tyyllilajeille ominaisten soundien löytäminen peruskamoilla ja oikeilla soittotekniikoilla.

17. Mitä mieltä olet opetusmateriaalista?

Hyvä paketti soundeista. Ennen kaikkea soittotekniikoista mitä saundeihin liittyy.

18. Opitko jotain uutta?

Sukkademppi tuli uutena ja yllättävänä.

Käytännön kokeiluun liittyvät kysymykset:

19. Pääsitkö antamillani neuvoilla mielestäsi lähelle tavoiteltua soundia?

Kyllä ne sieltä löytyvät.

20. Oliko soundin muodostamisen ohjeet selkeät? Jäikö aukkoja?

Kyllä mielestäni niin hyvät kun ne voi "yleispätevästi" olla. Niin kuin introvideossa sanoitkin, että paljon jää myös soittajan oman tulkinnan ja kokeilun varaan.

Ehkä jotkin demppitekniikat voi olla vaikea hallita tämän videon perusteella, mutta se ei näiden videoiden varsinainen tarkoitus tainnut ollakkaan.

Vapaa sana:

Kokonaisuutena mielestäni hyvä peruspaketti perusasioista mihin itsenikin olisi pitänyt kiinnittää huomiota jo aiemmin, vaikka olin useamman vuoden ehtinyt soitella. Onneksi pääsin Rikun rautaiseen opetukseen laittamaan nämä asiat paremmalle tolalle. (Kiitos siitä!)

Uskon, että jokainen saa näillä videoilla perusasiasta kiinni. Videoissa esillä oli myös kirjoja, jos asiasta haluaa ottaa enemmän selvää.

Riku oli minulle nämä samat asiat opettanut soittotunneillaan, joten videoiden sisältö oli tuttua minulle jo ennestään. Opetus oli yllättävänkin samanlaista kuin soittotunneilla.

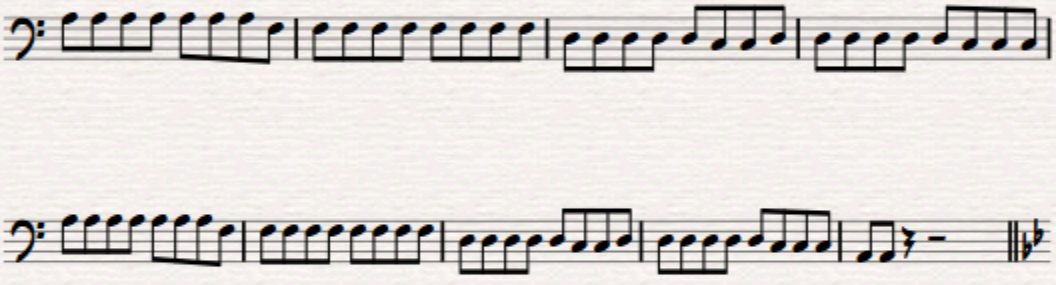
Liite 3. Opetusmateriaalin esimerkkien nuottikuvat:

**RIKUN SOUNDIKOULU,
ROCK**

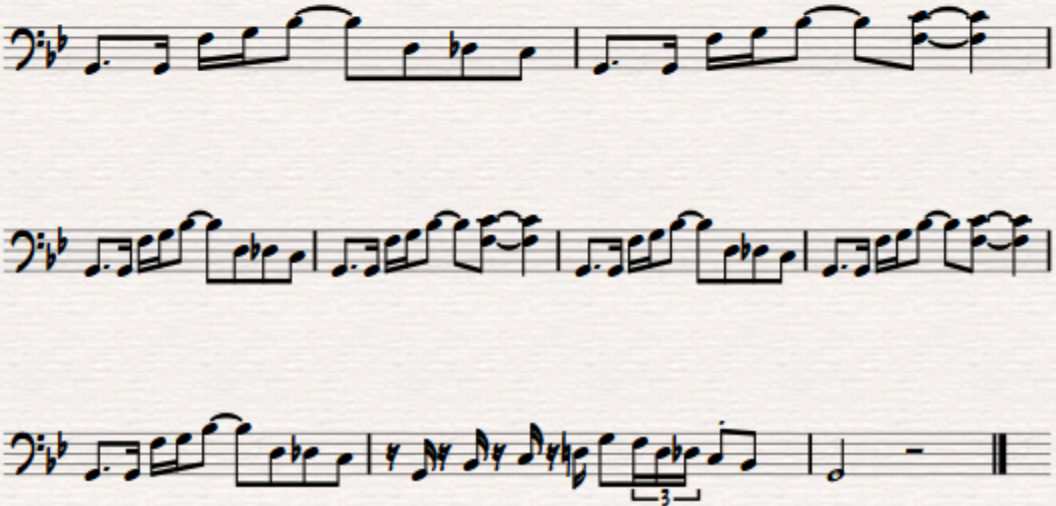
VINTAGE ROCK SOUNDI

MODERNI ROCKSOUNDI FLEKTRILLA

MODERNI ROCKSOUNDI SOEIN

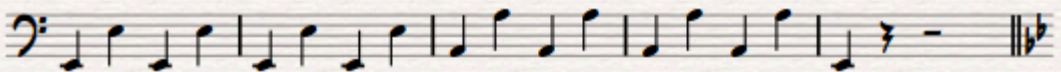
COPYRIGHT © EIKU HAAPALA

RIKUN SOUNDIKOULU, SLAP

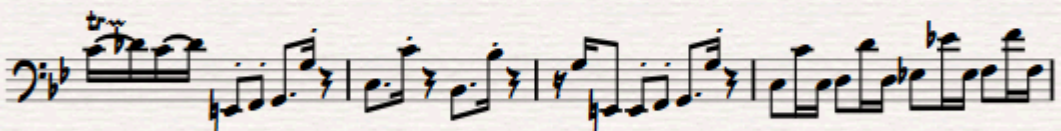
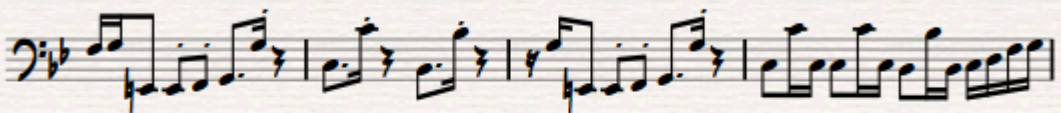
SLAPSOUNDI 1 TA 2

SLAPSOUNDI 3

SLAPSOUNDI ENSOKUHO

Rikun soundikoulu, Reggae

Bass Guitar

4

Copyrights Riku Haapala

Rikun soundikoulu, Soul

5

Copyright © Riku Haapala

Liite 4. Opetusmateriaalin puhetekstit

Intro

Moikka!

- Minun nimi on Riku Haapala ja olen muusikko ja musiikkipedagogiksi opiskeleva basisti Jyväskylästä. Teen opinnäytetyötäni aiheesta sähköbasson soundin opettaminen ja nämä youtubesta löytyvät opetusvideot liittyvät opinnäytetyöhöni.
- Tavoitteenani on opettaa mahdollisimman ytimekkäästi miten kunkin tyylilajin tyypillisen bassosoundin saa aikaiseksi perus bassolla ja vahvistimella. Eli tarkoitus ei ole fiilistellä kalliita vahvistimia, bassoja ja pedaaleja, vaan pureudumme soittotekniikkaan, basson- ja vahvistimen säätö mahdollisuuksiin. Korostan että kyseiset esimerkit eivät ole mitään absoluuttisia totuuksia siitä miltä basson kussakin tyylilajissa tulisi kuulostaa, vaan soundit ovat suuntaantavia ja helpottavat löytämään perussoundin josta jokainen voi lähteä kehittämään omaa näkemystään asiasta.
- Minulla on jokaisessa videossa käytössä Fenderin squier Classic Vibe 70s precision basso ja Ampegin BA-210 v2 vahvistin. Kummatkaan eivät ole kalliita. Basson saa noin 4-500:lla eurolla ja vahvistimen noin 500 eurolla.
- Minulla onkin ajatuksena videoissa ettei tyypillisen soundin aikaan saanti vaadi välttämättä aina hifi soittokamoja vaan hyvään loppuratkaisuun voidaan päästä ihan perus soittokamoillakin.
- Basson signaali on otettu suoraan vahvistimen omasta ulostulosta äänikorttiin eikä välissä ole mitään pedaaleita yms. joten soundi on täysin kuiva.
- Koska kaikilla ei tarvitsekaan olla samaa bassoa ja vahvistinta kuin minulla, niin olen supistanut vahvistimen säätömahdollisuudet vain taajuuskorjaimen eli Bass, Middle ja Treble säätöihin. Nämä taajuuskorjaimet löytyvät lähestulkoon jokaisesta bassovahvistimesta ja siksi valitsin ne käsittelyyn.
- Bassojaakin on hyvin monenlaisia ja valitsin Precision basson esimerkkiin, koska se on klassikko ja yleensä kaikista bassoista löytyy volume ja tone säädöt.
- Paljon seikkoja jää kuitenkin katsojan oman tulkinnan varaan enkä voi ohjeistaa jokaista vahvistin- ja bassotyyppiä erikseen, mutta toivon että kyseiset videot helpottaa teitä eri bassosoundien etsinnässä.
- Näitä videoita varten olen tutkinut kustakin tyylilajista kertovaa kirjallisuutta, kuunnellut genrelle tyypillisintä musiikkia ja yrittänyt matkia kyseisiä bassosoundeja mahdollisimman tarkkaan. Lisäksi tietoni pohjautuu monen vuoden soittokokemukseen, muusikon ammattitutkintoon ja harrastuneisuuteeni sähköbasson soundia kohtaan.

- Esimerkki bassolinjat ovat pääasiassa omaa käsialaani, ja ne noudattavat tiukasti kunkin tyylilajin ominaisinta estetiikkaa.
- Tyylilajit joita tutkin on: Reggae, Rock, Soul ja Slap
- Yeah! Kiitos että katsoit introvideoni. Nyt sitten vaan kaikki kipin kapin bassokouraan, vahvari päälle ja kattomaan noita eri tyylilajien videoita!

Reggae

Jamaan!

- Ensimmäisessä opetusvideossani me tutkitaan, mistä elementeistä reggae musiikille tyypillinen basson soundi koostuu. Lähteenä tähän tyyliin olen paljon käyttänyt Hal Leonardin Reggae Bass kirjaa. Suosittelen lainaamaan/ostamaan tämän kirjan jos jamaikalainen musiikki kiinnostaa ylipäättäen. Ääni esimerkkinä olen pääosin tutkinut Bob Marleyn basistin Aston Barrettin aka Familymanin bassosoundia.
- Reggaebasson soundi on tumma ja täyteläinen. Siitä saattaa tulla ensimmäisenä mieleen ajatus, että ruuvaa vaan kaikki alataajuudet täysille ja leikkaa ylätaajuudet pois, mutta huomasin aihetta tutkiessani että suurin vaikuttava tekijä oikeankuuloisen soundin muodostumiseen on kuitenkin soittotekniikka. Soittotekniikalla soundia voi muokata reggaelle tyypillisen kuuloiseksi ilman että edes muuttaa vahvistimen säätöjä ollenkaan.
- Esimerkin bassokuvio on niin sanottu Better Dup riddim. Sitä on käytetty lukuisissa reggae kappaleissa. Tämäkin bassokuvio löytyy reggae bass kirjasta. Kuvion loppuun olen lisännyt loppufillin Bob Marleyn kappaleesta Get up stand up.
- Jaoin tämän tyylin esimerkit kolmeen kategoriaan. Jokaisessa esimerkissä soitan saman bassokuvion, mutta eri tekniikalla. Kullekin tekniikalle on oma paikkansa ja siksi ne on hyvä hallita.
- Yeah! Aloitetaan, Katotaan vahvistimen säädöt: Bass 5, Middle 5, Treble 3
Basson säädöt: Volume kokonaan auki ja tone kiinni.
Tekniikka: oikealla kädellä soitto mikkien ja kaulan välistä ja reippaasti lihaa kielille. Ei hiplailua, vaan reilu soittotyyli jotta soundista saadaan iso, tukeva ja pyöreä. Vasemmalla kädellä äänet kannattaa ottaa mieluiten E ja A kieliltä äänien soundi pysyy tummana.

- **Legato**

Tekniikka, jossa soitan bassolinja äänet mahdollisimman pitkään soivana. Tämä tekniikka sopii dub tyyliseen jamaikalaiseen musiikkiin, koska se luo Dub musiikille tyypillisen hypnoottisen tunnelman, kun äänet on sidottu toisiinsa. nKuunnellaan miltä se kuulostaa.

- **Staccato**

Tekniikka, jossa soitan äänet oikealla kädellä lyhyempinä. Vasemmalla kädellä ääniä dempataan pitämällä käden muita kuin ääntä painavaa sormeaa hennosti kieltien päällä. Näin. Äänten soundi tummenee ja niiden soinnin pituus lyhenee, joka sopii hyvin tähän genreen.

Tämä tekniikka tuottaa tämän kuuluisen soundin.

- **Demppipeukku**

Tekniikka, jossa näppäilen kieliä oikean käden peukalolla ja demppaan samalla kieliä käden tällä osalla. Tällöin vasemmalla kädellä ei tarvitse dempata ääniä. Tämä tuottaa tämän kuuluisen soundin.

- Kiitos kun katsoit opetusvideoni ja toivottavasti tämä auttaa sinua tai oppilaasi alkuun reggaebasson soundin etsinnässä. Tämän jälkeen on hyvä lähteä kehittämään omaa reggaebasson soundia.

- Käykäähän kommentoimassa jotta voin kehittää ideaa eteenpäin! Ja jos ette ole vielä katsonut Intro videoita niin suosittelen katsomaan sen niin tiedätte tarkemmin miksi olen tehnyt näitä videoita. Jepa, nyt basso kouraan ja jammailemaan!

Soul

Moikka!

- Tänään me ollaan soul fiiliksissä! Tarkoituksena on tarkastella miten perus bassolla ja vahvistimella saa muodostettua soulmusiikille tyypillisen basson soundin.
- Tutkimukseni on tässä aiheessa keskittynyt vain yhteen basistiin ja hänen soundiinsa, sillä kyseinen kaveri levytti satoja lista hittejä yhdessä Funk Brothers bändin kanssa lähinnä Motown nimiselle levy-yhtiölle Detroitin Hitsville nimisessä studiossa. Kaverin nimi on siis James Jamerson. James soitti bassoa maailman kuulujen artistien kuten Marvin Gaye, Stevie wonder ja Diana Rossin kapaleisiin. Kuuluisimpia Jamesin levyttämiä kappaleita on:
Marvin Gayen – Whats going on, Stevie Wonderin – For once in my life
- Hänen bassosoundinsa ja tyylinsä soittaa on helposti tunnistettava. Se on lämmin, tumma ja kontrabassomainen. Äänten alukkeet ovat vahvoja, mutta äänet eivät jää soimaan kovinkaan pitkään.
- Lähteenä olen käyttänyt Dr. Licksin kirjaa standing in the shadows of motown kirjaa. Tässä on todella kattava kirja, suosittelen. Sisältää kappaleiden nuotinnoksia, äänitteet maailman kuulujen basistien soittamana ja paljon informaatiota Jamesista ja soulmusiikista ylipäätään.
- Miten Jamesin soundia voisi koittaa matkia ihan perus kamoilla?
Basson säädöt: Volume kokonaan auki ja tone vain vähän auki. Vahvistin Bass ja Middle klo 12 ja trebleä vähän leikattu
- **Esimerkki 1.Sukkademppe:**
Eli asetetaan kiireisimmässä tapauksessa sukka tai jos bassolaukusta löytyy vaahtomuovia tai jotain vastaavaa basson kielten alle talleen kiinni. Tällöin bassolinjoja voi soittaa niin sanotulla perinteisellä tyylillä ilman että oikealla tai vasemmalla kädellä täytyisi demppata erikseen kieliä.
- **Esimerkki 2. Vasemman käden demppaus:**

Jos vaahтомуovia ei satu löytymään eikä sukkaa kehtaa ottaa pois esimerkiksi kesken keikan niin tätä tekniikkaa kannattaa kokeilla. Ideana on että oikealla kädellä soitetaan ihan normaalisti, mutta vasemmalla kädellä ääniä dempataan pitämällä painetun sormen lisäksi muita sormia hellästi kielten päällä. Näin. Perus soundi ja demppi.

Tämä tekniikka vaatii harjoittelua, koska se vaikeuttaa vasemman käden soittoa aika paljon. Äännet täytyy melkein koko-ajan ottaa pelkällä etusormella jotta demppi pysyy ja tämä vaatii harjoittelua. Harjoitus kuitenkin kannattaa, sillä kyseistä tekniikkaa voi hyödyntää monessa muussakin tyylilajissa. Esimerkiksi Tower of Power nimisen funkkiyöändin basisti Fransis Rocco Prestia käyttää kyseistä tekniikkaa 16-osa pohjaisessa funkkyssä. Kannattaa tsekata!

- **Esimerkki 3. Demppipeukku:**

Voit myös kokeilla Reggae tyylilajista tuttua demppi peukku tekniikkaa myös tässä tyylilajissa (Palm mute) Eli oikean käden kämmenen sivuosalla dempataan kieliä tallan kohdalta ja samalla kieleiä soitetaan peukulla näppäillen. Näin. Tällöin vasemmalla kädellä ei tarvitse demppailla. Tätäkin tekniikkaa pitää harjoitella ja hakea jonkin aikaa jotta se tuntuu luontevalta ja että demppaus onnistuu halutulla tavalla. Tekniikkaa voi hyödyntää myös muissa tyylilajeissa joten sikäli hyödyllinen tekniikka.

Rock

Moikka!

- Tänään me ollaan rokkitunnelmissa! Tarkoituksena on tarkastella miten perus bassolla ja vahvistimella saa muodostettua erityyppisiä rockbassosoundeja. Kategorioin rockbasson soundin kolmeen eri osaan, sillä rock-musiikkia on soitettu jo 60-luvulta saakka joten bassosounditkin on matkan varrella muuttunut aika paljon.

- **Vintage rockbasson soundi**

Aloitetaan vintage rock bassosoundista. Tässä tarkoituksena on imitoida 70-luvulla vaikuttaneiden rock bändien kuten The Beatles, Deep Purplen, All Man brothersin ja Thin Lizzyn bassosoundia. Useimmat tuon ajan basistit soittivat Rickenbacker bassolla ja käyttivät plektraa soittaessaan. Soundi on tumma ja jämäkkä.

Bassovahvistimen säädöt:

EQ: Bass, vähän leikattu, Middle(high) rankemmin leikattu, Treble leikattu 3

Basson säädöt: Fender squire p-bass volume auki tone melkein kiinni. Tona joutuu säätämään vielä kappale kohtaisesti.

Tekniikka: Medium plektra ja soitetaan läheltä basson kaulaa. Aika lujalla oikean käden tekniikalla. Vasemmalla kädellä äänet kannattaa ottaa mielummin E ja A kieleltä -> Tummempi soundi, joka sopii tähän tyyliin.

- **Moderni rockbasson soundi plektralla**

Sitten siirrytään moderniin plektra soundiin, jossa on tarkoitus imitoida lähinnä 90-luvun lopun ja 2000-luvun alun punkrock bändien bassosoundia. Malli esimerkkinä olen tutkinut The Offspringin Smash levyn, Green Dayn Dookien levyn ja Blink 182 Enema of the state levyn bassosoundia. Soundi on moderni, koliseva plektra soundi. Keskitäajuuksia leikattu alakertaa löytyy ja kolisevaa ylätaajuutta.

Bassovahvistimen säädöt: Bass 6, Mid 2, Treble 7,5 ja volume 3

Basson säädöt: volume ja tone auki

Tekniikka: Oikean käden tekniikka: Plektralla mikkien tallapuolelta. Vasen: Suosi avoimia kieliä ja ota äänet mielellään kauempaa bodysta-> Kirkkaampi ja kolisevampi soundi, joka sopii tähän tyyliin.

- **Moderni rockbasson soundi sormin**

Viimeisenä käymme läpi modernin rockbasson soundin sormin. Tähän osioon olen tutkinut Red Hot Chili Peppersin ja Rage against the machine yhtyeiden bassosoundia. Molempien yhtyeiden basistit käyttävät Music man Sting Ray bassoja ja molempien soundi on niin sanottu Hifi soundi jossa basson taajuus-
korjaimesta on korostettu korkeita ylätaajuuksia ja matalia alataajuuksia.

Vahvistimen säädöt: Bass 7 Mid 3 Treble 7

Basson säädöt: Kaikki auki

Tekniikka: Vahva oikean käden soittityyli. Tämän takia jos sinulta löytyy Gain nappi vahvistimesta, joka säätelee sisääntulo signaalin voimakkuutta, niin sitä kannattaa alentaa sellaiselle tasolle ettei signaali niin sanoitusti klippaa eli menee ei halutulla tavalla särölle. Myöskin kompressori pedaali toimii todella hyvin tässä genressä ja jos Music Man Sting Ray basso löytyy niin ehdottomasti sillä kannattaa soittaa näitä kappaleita.

- **Outro**

Siinä kaikki tältä erää. Kiitos paljon että olette katsoneet videoni ja nyt vaan basso kouraan ja hakemaan erilaisia rockbasson soundeja.

Jos et ole vielä katsonut Intro videotani. niin suosittelen katsomaan sen jotta tiedät mistä näissä opetusvideoissa on kyse.

Keep on Rocking!

Slap

Moikka!

- Tänäpä pohditaan mistä palasista syntyy slapbasson soundi. Slapbasso on perkussiivisuutensa takia yksi näyttävimmistä basson soittotekniikoista, koska se on gruvaa ihan yksinäänkin.
- Videon tarkoituksena ei ole siis tekniikan opettaminen, vaan kertoa miten perusbasson ja vahvistimen säädöillä ja tietyillä soittotekniikoilla saa aikaiseksi slap basson soundin.
- Tätä tyyliä varten minä olen tutkinut tekniikan kehittäjien soundia. Eritoten olen keskittynyt Larry Graham nimisen basistin soundiin. Halusin tutkia tähän genreen nimenomaan Larry Grahamin soundia, sillä hän on yksi tekniikan alkujuurista. Yhtenä lähteenä olen tutustunut Larry Grahamin Super slapping bass opetusvideoon, joka löytyy youtubesta ja suosittelenkin sitä lämpimästi kaikille. En tiedä mitään yhtä asenteella aloitettua opetusvideota. Mahtavaa materiaalia.
- Slapbasson soundi on hyvin tunnistettava. Se on Jämäkkä, pianomainen, perkussiivinen ja erottuva.
- **Miten soundia voisi matkia?**

Basson ja vahvistimen säädöt:

Slap tekniikka vie bassosta alataajuuksia ja tuo keskitaajuuksia joten vahvistimesta on hyvä korostaa ala- ja ylätaajuuksia jollain keskitaajuuksiin syntyy niin sanottu kuoppa.

Precision basso ei ehkä ole se tyyliä varten ominaisin basso, mutta kyllä tästäkin saa ihan hyvän soundin aikaiseksi kun vaan omaa tekniikan. Jos mahdollista niin kielet kannattaa olla suhteellisen uudet. Uusissa kielissä soundi on metallisempi joka sopii hyvin tähän tyyliin. Jos uusien kielten ostoon ei juuri löydy rahaa niin yksi hyvä kikka on myös keittää kielet. Eli kielet otetaan bassosta irti ja annetaan olla noin kymmenen minuuttia kiehuva vedessä esimerkiksi kattilassa. Tällä tyyllillä kielistä poistuu sormista jäänyttä likaa ja soundi kirkastuu.

Basson säädöt: Kaikki auki

Vahvistin: Bass noin klo 2, middle klo11 ja treble klo 12

- **1. Esimerkki:**

Tässä tyyllissä tekniikalla on hyvin suuri osuus. Ensiksi kannattaa aloittaa harjoittelemalla kielten "lyöntiä" peukalolla. Tähän kannattaa käyttää aikaa, jotta ääni soi selkeästi ja että itselleen sopiva tyyli löytyy. Lähtökohtaisesti kieliä

lyödään kaulan kohdalta ja itse tykkään lyödä iskun niin että peukaloni ikään kuin jää seuraavalle kielelle lepäämään. Näin.

Tässä tekniikassa oikealla kädellä ei voi dempata ollenkaan kieliä joten vasemman käden täytyy hoitaa se. Esim. Näin.

- **2. Esimerkki**

Seuraavaksi katsotaan niin sanottua poppia, eli etusormen nyppästekniikkaa. Etusormi asetetaan kielen alle ja kieltä ikään kuin nypätään ylöspäin. Siitä syntyy tällainen soundi. Näin.

- **3. Esimerkki**

Sitten yhdistetään nämä kaksi tyyliä ja homma alkaa jo kuulostaa släpiltä. Otan vasemmalla kädellä aina saman äänen oktaavia korkeammalta. Näin. Huomaa oikea käsi lyö peukulla kieltä ja nyppää saman äänen oktaavia korkeammalta ja vasen käsi painaa ja demppaa äänet. Näin. Tätä kannattaa harjoitella huolella.

- **4. Esimerkki**

Tässä vielä esimerkki bassokuvio jossa käytän kumpaakin tekniikkaa sekä släppiä että poppia. Se kuulostaa tältä.

- Kiitos paljon että katsoit opetusvideoni koskien slabbasson soundia! Toivottavasti video helpotti sinua soundin etsinnässä.